

AKTUALNO VPRAŠANJE

Ceprav je bila zimska sezona letos boljše kot prejšnja leta in celo uspešnejša kot leta 1955, ki ga štejejo za najboljšo povojno turistično leto, z doseženimi rezultati še vedno ne moremo biti zadovoljni. Nekateri obrabi v turističnih krajih niso pokazali še zadosti iniciative in prizadevanj. Tudi propaganda še ni bila zadostna. Večji obisk naših krajev so ovirale tudi slabe vlakovne zveze, žičnice še niso bile dograjene, v bodoče pa bo treba misliti tudi na smučarske šole, urediti izposojevalnice za zimske rekvizite, prirediti spet smučarske ture v Julijskih Alpah in tako dalje.

V tem času pa je aktualno predvsem

to, kako se Gorenjska pripravlja na poletno sezono. Turistična društva na Gorenjskem že precej časa zbirajo prijave interesentov, ki bi bili pripravljene oddajati turistične sobe in bi za ureditev le-teh lahko dobili ustrezen kredit. Turistična društva si tudi prizadevajo, da bi čim lepše uredili naselja. Marsikje so tudi za najlepše urejeno poslopje razpisali nagrade. Toda to tekmovanje letos ne bo le v času turističnega tedna, temveč bodo posebne komisije pregledovale naselja preko vsega leta. V poletnih mesecih bo urejena tudi stalna avtobusna zveza, tudi Alpska cesta bo do tedaj domala urejena. Predvidena je tudi stalna zračna povezava Blede z ostalimi najvažnejšimi kraji v državi in tudi nekaterimi izven

nje. Turistična društva si prizadevajo, da bi pripravila za sezono tudi pestre programe prireditev; tako kaže vse, da bo letos več zabavnega življenja v turističnih krajih.

Letos so se torej gostinci pričeli pripravljati na glavno sezono že prej, poskrbeli so tudi za propagando in ponekod, kjer je bilo prizadevanj dovolj, so se pokazali že lepi uspehi. V hotelu »Jelovica« na Bledu imajo n. pr. po pogodbah oddanih že 90 % razpoložljivih zmogljivosti, v Bohinju (hotel »Jezero«) imajo oddane kapacitete že za vso sezono itd. Po nekaterih drugih gostiščih in hotelih pa se pri teh delih še niso znašli in tudi niso vidni še taki uspehi.

AKTUALNO VPRAŠANJE

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XL, ŠT. 32 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 25. APRILA 1958

GORENJSKA POZDRAVLJA VII. KONGRES

To pot ima Slovenija oziroma njena metropola Ljubljana čast, da audi gostoljubnost delegatom, ki so se iz vse države zbrali na VII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. Kranj in vsa Gorenjska, ki je v neposredni bližini tega zgodovinskega dogajanja, se je hkrati z Ljubljano tudi skrbno pripravljala na te dni. Kranj je ves v zastavah. Zastave so zaplapolale ob cestah

do Reteč, na hišah in tovarnah. Veliki napisi v pozdrav kongresu opozarjajo na veliki dogodek. Z zastavami so okrasili svoje hiše tudi na Jesenicah, v Trzinu, v Luki, na Jezerškem, v Železnikih, na

videli Tita. »Na Brdu jel Na Bled so šli...« so ugibali ljudje po Kranju in spet, kdaj se bo vračal, kdaj bi ga videli — vsaj bežno v avtomobilu. In kadar švigne avto, v katerem se pelje tov. Tito s svo-

kongresom, ali pa v torek imeli krajske konference. Seznanili so se z glavnimi sklepi dosedanjih kongresov in pošiljali sedanjemu, VII. kongresu, pozdravne brzojavke in želje za uspešno delo. V okrašenih tovarni »Iskra« v Kranju posredujejo delavcem ob času malice, dopoldne in popoldne, krajske komentarje in obvestila o delu kongresa, ki jih dajejo z magnetofonskih posnetkov preko zvočnikov v vseh oddelkih. V Železarni na Jesenicah se v odmorih in po delu delavstvo živahno razgovarja o govoru tovariša Tita, o delu kongresa.

Kdaj pa kdaj Kranj vzemiri kolona avtomobilov. Ne! Ni bilo tisto, kar so pričakovali. Le skupina novinarjev se je peljala na Bled. — Ljubljana je vsa zasedena. Zato so morali razmestiti nekatere goste tudi na Bledu.

Ali bodo razen novinarjev in celo tovariša Tita, kateremu naša Gorenjska z veseljem večkrat nudi tih kotiček za kratek odmor, morda te dni obiskali tudi našo Gorenjsko še drugi delegati? Morda. Delavci v tovarnah bi jim pokazali svoje delo, pokazali bi jim naše prirodne lepote, naše lepe kraje, ki so v teh dnevih kongresa v zastavah in v prebujajoči se pomladi kot odsev razpoloženja prebivalstva, odsev veličine teh dni in pripravljenosti na nove naloge, ki jih je nakazal VII. kongres.

K. M.

Kranj v prazničnem razpoloženju

Bledu. Malone ni hiše, bivališča, kjer bi stanovalci ne dali duška razpoloženju vsaj z majhnim, skromnim znakom velikega pričakovanja; z zastavicami, smrekovim zelenjem ali prvim pomladanskim cvetjem, ki so ga namestili na okno.

Na kranjski železniški postaji se je spet zaustavil modri vlak. Ljudje ga že poznajo, saj se ustavlja večkrat, toda tokrat so ljudje s posebno željo pričakovali, da bi

jo soprogo Jovanko, mimo, se ljudje ustavljajo ob cesti ter pozdravljajo drage goste.

Na dan kongresa, v torek, pa kot da je vse utihnilo. Ljudje so hiteli k radio aparatom, se zbirali pod zvočniki, da bi poslušali besede generalnega sekretarja. Na Jesenicah, v Kranju pred domom Sindikalnega doma in drugod, kjer so bili zvočniki, so gručo ljudi poslušale prenos s kongresa. V vseh večjih podjetjih so že dan pred

Ustanovitev obrtnih podjetij v Bohinju

Pred dnevi je v Bohinju zasedal občinski ljudski odbor. — Oba zbora sta na ločenih sejah obravnavala gradivo, ki so ga poprej pripravili sveti in komisije. Sprejet je bil sklep o ustanovitvi obrtnega obrata opekarne v Boh. Bistrici, za katerega je govorilo več dejstev, predvsem pomanjkanje gradbenega materiala in pa odlični naravni pogoji, ki obstojajo nedaleč od Boh. Bistrice. Prav tako je bil sprejet sklep o ustanovitvi samostojnega mesarskega podjetja in obrata KZ Boh. Bistrica. Oba zbora sta se odločila, da bosta dala garancijske izjave nekaterim podjetjem in obratom na področju občine Bohinj v skupni vrednosti preko 40 milijonov dinarjev. Ome-

njene kredite bodo posamezna podjetja, ki so zaprosila za garancijsko izjavo, uporabila za razširitev svojih obratov, delavnic, kar bo povečalo njihovo zmogljivost. Pomemben je tudi sklep za garancijo najemnikom kreditov za ureditev in opremo turističnih sob privatnikom. Zaprosili so za tri in pol milijona dinarjev kredita. S tem se bo zlasti v bližini jezera povečalo število tujskih sob pri privatnikih.

Vsi odborniki so prejeli predlog občinskega družbenega načrta za leto 1958 in predlog proračuna, ki ga bodo do prihodnje seje predelali. Na tej seji bo na dnevnem redu sprejetje omenjenih načrtov.

J.

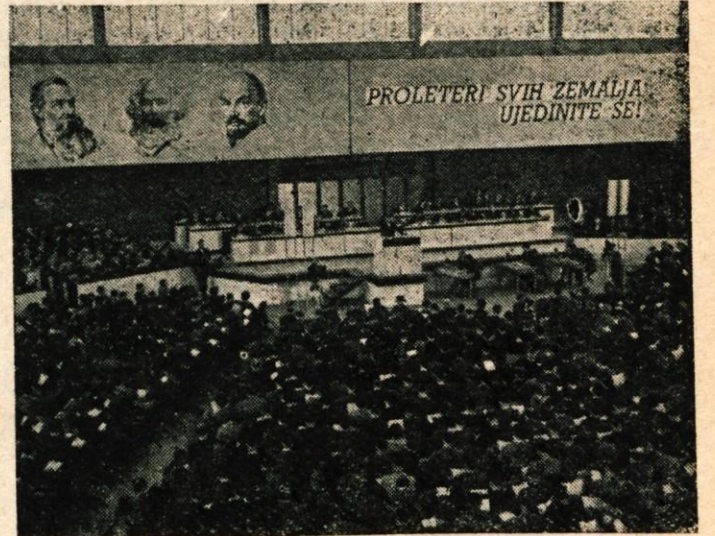
V kongresnih dneh

V ponedeljek zvečer je Ljubljana zažarela v siju ognjemeta z Gradu. Slovenska metropola, urejena lepo, kakor še nikoli, je pozdravljala VII. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Kongres se je začel v torek dopoldne v veliki dvorani Gospodarskega razstavišča. Uvodni referat — naloge ZKJ v zvezi z mednarodnim položajem in notranjim razvojem socialistične graditve Jugoslavije — je imel generalni sekretar ZKJ tov. Josip Broz-Tito, burno pozdravljen od 1800 delegatov ter številnih gostov.

Ne samo delegati iz gostije v dvorani, marveč vsa domovina in tudi ostali svet je prisluhnil besedam tov. Tita.

NAŠ RAZGOVOR

V »Kovinarju« so začeli znova

Podjetje »Kovinar« v Kranju je bilo eno prvih, če ne sploh prvo podjetje na Gorenjskem, kjer so letos izvolili nov delavski svet.

»Morali smo pohiteti«, je med drugim dejal novi predsednik delavskega sveta tovariš Milan Eterovič. Bili smo praznaprav brez delavskega sveta. Ko se je sredi januarja prejšnje podjetje razformiralo v tri enote, so se razbili tudi samoupravni organi. Tako smo sedaj pravzaprav spet novo mlado podjetje, kjer je treba začeti spet na novo.

»Kaj ste si postavili kot svoje prve bodoče naloge?«

»V podjetju, v katerem je treba urediti vse znova, nas čakajo velike in zahtevne naloge. Treba bo sestaviti okvirne smernice za naše bodoče delo. Najprej se bo tre-

ba lotiti najbolj nujnih stvari. Poskrbeti, da bodo zaživele komisije — za analitsko oceno delovnih mest, za sprejemanje in odpuščanje delavcev itd. — sestaviti tarifni pravilnik in drugo.«

V »Kovinarju« je zaposlenih okoli 90 delavcev. Od tega je dobra tretjina mladine, če ne upoštevamo vajencev. Tudi v delavskem svetu so pretežno mladi ljudje; od 17 članov delavskega sveta so le štiri starejši kot 30 let.

»Tovariš Eterovič, zanimalo bi nas, kaj nameravate ukreniti za izboljšanje standarda delavcev?«

»Naše možnosti za to so zelo skromne. Lani nismo ustvarili dobička, ki bi ga lahko namenili v te namene. Vendar kaže, da bo stanje kmalu boljše. Sklenili smo pa, da bomo v podjetju od-

pril okrepčevalnico, kjer bodo delavci lahko dobili malico po lastni ceni. Režijo bo krilo podjetje in verjetno delno tudi sindikalna podružnica.

To gospodarsko leto pa upamo, da bomo končali z večjim uspehom. Seveda bo treba še mnogo naporov, predvsem za povečanje produktivnosti dela. Stanje se je delno že popravilo, vendar še vedno nisem zadovoljen z našim delom.«

»Kaj pa vaša proizvodnja?«

»Proizvodnjo pletilnih strojkov smo opustili. Usmerili smo se na proizvodnjo obeh tipov križno navijalnih strojev ter nekaterih drugih tekstilnih strojev in uslug. Upamo pa, da se bomo kmalu lahko predstavili tudi z novim »Zigrom.««

I.J.

naša
kronika

OBISK DELEGACIJ V KRANJU

Kranj, 24. aprila. — Danes dopoldne je prispela v Kranj dvočlanska delegacija Indonezijske, ki je prisostvovala delu VII. Kongresa ZKJ v Ljubljani. Na ObLO, kjer jih je sprejel predsednik tov. Aci Puhar, so se gosti zanimali zlasti za komunalno ureditve pri nas in za sodelovanje državljanov v samoupravnih organih.

Na Okrajni ljudski odbor je prišla tudi delegacija Egipta, ki je prav tako prisostvovala delu VII. Kongresa. Predsednik OLO Vinko Hafner jim je odgovarjal na številna vprašanja o naši družbeni ureditvi in gospodarskem razvoju pri nas. Zatem so gosti v spremstvu predsednika Hafnerja ogledali tovarno »Inteks« v Kranju.

K. M.

STANOVANJSKI PROBLEMI NA SEJI OBLO BLEDE

V sredo zvečer je bila v sejni dvorani Občinskega ljudskega odbora Bled 6. redna seja Občinskega ljudskega odbora. Najvažnejši problem, o katerem so razpravljali na skupni seji obeh zborov, je zidanje stanovanjskih hiš. Medtem ko je bilo lani razdeljeno vsem proslilcem za nekaj nad 30 milijonov dinarjev, se letos vsota povečala skoraj na 70 milijonov.

Nekatera gostinca in trgovska podjetja, kakor hotel Toplice, Park hotel, Jelovica, Specerija Bled, Koloniale Bled in druga pa že dalj časa preurejajo svoje gostinške in trgovske lokale. Adaptacije bodo v mesecu maju v glavnem zaključene. Podjetja so zaprosila za kredite okrajni investicijski sklad.

Nadalje je ObLO nekaterim podjetjem dodelil posojilo iz občinskega investicijskega sklada in se odločil za najetje posojila za dokončno ureditev zgorajnega dela blejskega gradu in za vodovod na Poljanah. Za najnujnejša vzdrževalna dela pa je ObLO šolam Gorje, Ribno in Boh. Bela iz stanovanjskega sklada določil 4 in pol milijona dinarjev.

-Jb

V »MARMORJU« SO Z ANKETO IZBRALI DELEGATE ZA NOVI DELAVSKI SVET

Dne 19. aprila je kolektiv podjetja »Marmor Hotavlje« izvolil 17-članski delavski svet. Volitve so bile dobro pripravljene. Kandidate so izbrali z anketo. Pri volitvah v DS lani je 9 članov kolektiva, ki jih je kolektiv z anketo izbral za kandidate, enostavno odklonilo delo v samoupravnih organih. Letos pa je odklonil sodelovanje samo 1 član kolektiva in še to z opravičljivim razlogom.

Ker je podjetje šele v razvoju, čakajo novi DS in UO težke naloge, morda še težje kot v l. 1957, ko je bila največja skrb za večjo storilnost dela in za uvajanje norm. Pri tem so bili doseženi nasproti l. 1956 lepi uspehi. Da je DS znal bolje gospodariti, se da sklepati iz tega, ker je razmeroma majhni dobiček, to je nekaj manj kot 4 milijone, razdelil tako, da dobi podjetje v sklad za samostojno razpolaganje 2 milijona, ostali znesek se pa deli na plače in premije. Če bo novi DS nadaljeval začeto pot, lahko pričakujemo lepe uspehe, celo še boljše kot lani, zlasti pri povečanju proizvodnje, saj je še vedno dovolj skrivnih rezerv, ki jih bo potrebno uporabiti.

KMETIJSKE ZADRUGE BODO ODKUPOVALE KMETIJSKE PROIZVODE

V zvezi s prizadevanji, da bi se splošne trgovine čimprej ločile od kmetijskih zadrug, predvideva tudi družbeni plan radovljiške občine, da se bodo prodajalne kmetijskih zadrug Podnart, Radovljica, Begunje in Brezje izločile iz sestava kmetijskih zadrug in priključile obstoječim trgovskim podjetjem oziroma, da bodo delovale kot samostojne trgovske organizacije. Odkup kmetijskih proizvodov bo potekal v celoti preko kmetijskih zadrug in preko podjetij za tiste pridelke, ki jih bodo proizvajalci prodajali neposredno podjetjem.

Da bi bila postrežba čim boljša, predvideva družbeni plan, da si morajo vsa trgovska podjetja prizadevati, da bi organizirala prevoz blaga na dom. Do sedaj je to uspelo v zadostni meri organizirati v občini Le trg, podjetju Lesce.

Lj.

Socialistična Jugoslavija
in mednarodno delavsko gibanje po vojni

Iz referata tov. Tita na VII. kongresu ZKJ v Ljubljani

TE BILI PO SVETU

Predsednik francoske republike René Coty je v ponedeljek poveril mandat za sestavo nove vlade. Georges Bidault, članu katoliške Narodno-republikanske stranke. Bidault je bil v zbornici eden političnih voditeljev, ki so nasprotovali angloameriškemu posredovanju v sporu med Tunizije in Francijo in tako povzročil padec Gaillardove vlade.

Preteklo soboto sta bila v neki pariški kavarni ubita dva Alžirca, dva pa sta bila hudobno ranjena. Napadli so jih s samokresni štirje neznanči, ki se jim je nato posrečilo pobegniti.

Kot poročajo kairski »Al Ahram«, bo predsednik Združenih arabskih držav Gamal Abdel Naser 29. aprila obiskal Moskvo.

Jugoslavanski veleposlanik v Indiji Bogdan Crnobrnja je v nedeljo dopoldne obiskal ministrskega predsednika Nehruja in se je z njim dlje časa razgovarjal. Sestanek je bil na Nehrujevo pobudo.

Poskus izstrelitve ameriške rakete na srednje daljavo »Thore«, ki je bil v soboto, se ni obnesel. Raketa, teža 50 ton, je eksplodirala na izstrelišču v Cape Canaveralu.

Bela hiša je v ponedeljek sporočila, da bo britanski premier Macmillan 9. junija prispel v ZDA, kjer se bo z ameriškim predsednikom razgovarjal o mednarodnih vprašanjih.

Peko Dapčević je v ponedeljek odpotoval v Buenos Aires, kjer bo v posebni komisiji prisostvoval svečanostim ob prevzemu dolžnosti novega predsednika argentinske republike dr. Artura Frondizija.

V bližini Las Vegas se je v ponedeljek primerila letalska nesreča, pri kateri sta trčila 4-motorno potniško letalo in neko reaktivno letalo. Mrtvih je bilo 42 potnikov in 5 članov posadke.

Prvi veleposlanik Združenih arabskih držav v Jugoslaviji Sabet Aris je v torek položil venec na grob Neznaneca junaka na Avali pri Beogradu.

Agencija za Bližnji Vzhod poroča, da so britanske čete pod zaščito tankov in oklopnih vozil vdrla v torek iz Adena v sultanat Lahej na jugu Arabije in zasedle glavne prometne zveze v sultanatu. To se je zgodilo v času, ko se je sultan Ali Abdel Kerim mudil v Adenu, kamor ga je poklical na razgovor britanski guvernir.

Generalni sekretar Atlantske zveze Paul Henri Spaak je v torek prispel v Bonn. V Zahodni Nemčiji se je mudil tri dni in je z zahodnonemškimi politiki govoril o mednarodno-političnih, obrambnih in finančnih vprašanjih.

Predsednik burmanske vlade U Nu je v sredo sprejel jugoslovanskega veleposlanika v Rangunu Zdenka Štambuka. Govorila sta o mednarodnih vprašanjih in o odnosih med Burmo in Jugoslavijo.

V Nikosiji in drugod na Cipru se je položaj v zadnjih dneh znova zaostril. EOKA napoveduje nove borbe, da bi dosegla ureditev ciprskega vprašanja. Pred nevi je prišlo v Nikosiji do množičnih demonstracij, s katerimi so skušali ljudje doseči izpustitev ciprskih patriotov iz kaznilnic in koncentracijskih taborišč.

Epidemija kolere razsaja tudi v Kalkuti (Indija), kjer je samo v preteklem tednu umrlo 300 ljudi. Mestna zdravstvena služba registrira vsak dan nad 200 novih bolnikov.

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠTEVILKA 397 - TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Z-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

OBRAZI IN POJAVI
PISMA OD VOJAKOV

Saj je navadno čisto vseeno, kdaj, kje in kako sem služil vojsko. Zadostuje — v zvezi s pričujočim zapiskom — da povem, da sem jo služil zdaj, prav pred kratkim, da je torej ta zgodba, ki jo ponujam spoštovanemu bralcu v premislek, zgodba iz današnjih dni. Pa še to: bojim se, da je takih zgodb pri nas kljub vsemu še veliko, veliko preveč.

Z vojakami moje enote sem se dobro razumel. Armija jih je vzgojila v dobre vojakove in dobre fante. Kadar smo v odmorih med težkimi in napornimi vežbami ležali v borni travi med kamenjem in kadili — če smo imeli kaj — je ni bilo reči, o kateri se ne bi pogovorili.

Zato se nisem začudil, ko je nekega dne popoldne prišel k meni v četno pisarno — no, ali ni vseeno, kako mu je bilo ime? — najbo: Franc. Po predpisih je pozdravil in prosil za dovoljenje, da me nekaj vpraša.

»Kaj bo?« sem ga vprašal.

»Tote pismo,« je dejal in mi pokazal pismo. »Če sem ga dobro napisal. Vi se bolj spoznate na te reči — povejte mi, če je dobro napisano.«

Prebral sem pismo, ki mi ga je ponudil.

»Oče, vem da ste jo vi nagovorili. Dokler sem bil doma, je niste mogli ločiti od mene, čeprav Vam že od poroke nisem bil všeč. — Komunistu ne dam hčerke, pa če se ubijata oba! — ste takrat rekli. Ampak s tem, da je ona zapustila moj dom in se vrnila k Vam, stvar ni končana. Vrnili se bom iz vojske in takrat bo spet prišla k meni, saj je moja žena. Samo toliko, da veste. S spoštovanjem...«

»Ja,« sem rekel, »pa imata otroke?«

»Nimava. Zato je pa njenemu očetu toliko lažje uspelo.«

»Veš kaj, jaz bi napisal še eno pismo. Tole bi odpisal, ampak napisal bi še eno.«

Skupaj sva napisala pismo sekretarju osnovne organizacije Zveze komunistov, v kateri je bil Franc, preden je odšel k vojakom. Tovariš sekretar! Po napisvu mojega komandirja voda Ti pišem tole pismo. Gotovo veš, da se je moja žena vrnila k svojemu očetu, ki je že od nekdaj zelo nasprotoval moji poroki z njo. Zdaj je izkoristil priložnost in jo

V obdobju med VI. in VII. kongresom ZKJ je mednarodno delavsko gibanje šlo skozi razne stopnje dviga pa tudi zastoj. Razvoj mednarodnega delavskega gibanja v zadnjih desetletjih ni bil v skladu z družbenimi dogajanci in razvojem materialnih pogojev. To je zlasti značilno za mnoge komunistične partije, ki se v svojih državah niso razvile v močne politične činitele. Niso imele dovolj smelega pobude v boju za pridobivanje množic, zabubile so se same vase in se izolirale od množic ter zaradi tega niso mogle odigrati odločilne vloge v družbenem razvoju svojih držav. V tem pogledu so nastale spremembe šele v zadnjih letih, ko so se posamezne partije otresle dogem in sektaštva ter vse bolj iščejo lastne oblike dela in boja. Vse bolj spoznavajo, da ni revolucionarna sila samo v avantgardi, temveč je ta sila skrita v množicah, ki težijo k pravičnejšim družbenim spremembam, avantgarda pa mora samo najti pravilno pot mobilizacije množic v boju za njihove interese in v skladu s specifičnimi pogoji v vsaki državi.

Današnji razvoj v svetu zahteva od delavskih gibanj, da se bolj angažirajo pri reševanju mednarodnih problemov, kakršni so na primer borba za mir, razorožitev, prepoved atomskih poskusov v vojne namene in souporaba atomskega orožja, za odklanjanje vojne kot sredstva pri reševanju mednarodnih problemov, ustavitve napadalnih pritiskov in vojnih avantur proti nekaterim azijskim in afriškim državam ter osvobodilnim gibanjem v kolonijah itd.

Delavski razred ne more ostati ravnodušen do tega, ali se proizvaja jedrsko orožje ali ne. Človeštvo trepeta pred tem strašnim uničevalnim sredstvom in delavski razred je danes v položaju, ko brez vidnejšega odpora sam celo proizvaja sredstva, ki ogrožajo človeštvo. Protagonisti vojne nudijske delavskemu razredu kruha, zato da proizvaja razna vojna sredstva, in pri tem govorijo, da ni drugega izhoda, če naj bi se izognili brezposelnosti. Toda delavski razred bo skupno z drugimi naprednimi silami stopil na drugo pot, pot boja proti oboroževalni tekmi.

kratko, vendar zanimivo

NAJSTAREJŠI 60, NAJMLAJŠI 23 LET

Pred nedavnimi so tudi v tovarni usnja »Runo« v Trzinu izvolili nov delavski svet. Delavski svet šteje 16 članov, izmed katerih je najstarejši član star 60, najmlajši pa 23 let. Le-ta je tudi edini mladinec do 25. leta starosti v delavskem svetu tovarne »Runo«. — Med 16 člani delavskega sveta sta dve ženi. V upravnem odboru ni nobenega mladega človeka do 25 let starosti. Na prvem rednem zasedanju je delavski svet izvolil več komisij, in sicer: komisijo za sestavljanje tarifnega pravilnika in norm, komisijo za higiensko- tehnično zaščito, investicijsko komisijo, komisijo za sprejem in odpust delavcev, komisijo za določanje delovnih mest in disciplinsko komisijo.

KONCERT ŠOLSkih PEVSkih ZBOROV V KRANJU KONČAN

Vsakoletni nastop šolskih pevskih zborov iz Kranja, Stražišča in s Primskovega je za nami. V sredo, 16. aprila, je bil koncert vseh treh zborov v Stražišču, v ponedeljek v Kranju, medtem ko je bil

la »turneja mladih« končana v sredo na Primskovem.

Izbor pesmi, ki je obsegal mladinsko pevsko literaturo in izvajanje, sta obiskovalce na vseh treh koncertih zelo navdušila. Zasluga za tolikšen uspeh gre marljivim pevci, zlasti pa zborovodjem tovarišu Grudnu, ki vodi mladinski pevski zbor s Primskovega, dalje tovarišu Edu Ošabniku, zborovodnji mladinskega zboraz iz Stražišča in Janku Pribošiču, zborovodnji mladinskega pevskega zbora iz Kranja.

»DESETI BRAT« NA ODRU SVOBODE BREZNICA

V nedeljo je bila na Breznici premiera Jurčičeve igre »Deseti brat«. Prireditelj, ki jo je spremljal tudi petje, je dobro uspela in številni gledalci so dali nastopajočim igralcem in režiserju Cirilu Jalnu vse priznanje. Razen njega so se še posebno lepo uveljavili Deseti brat — Franc Mulej z Vrbe, dalje Krjavelj — Maks Pogacar in Lovro Kvas — Franc Justin; tudi ostali so dobro dopolnjevali celoto. Gledalci so bili presenečeni tudi nad zelo domiselno in funk-

cionalno sceno, ki so jo izdelali igralci sami.

F. L.

100 VRST JEKLA

Čudno se to sliši. Navadno poznamo le trdo ali mehkejšo jeklo in se jezimo, če nam nož ne reže. Toda strokovnjaki ga ločijo in delijo na razne vrste. Vsaka vrsta je namenjena za določeno delo, stroje, orodja itd.

Tako tudi na Jesenicah že izdelujejo nič manj kot 100 vrst različnih jekel, ki so določena za konstrukcije, orodja itd. Skupna zmogljivost jeseniške jeklarne je 300.000 ton surovega jekla letno in so tako za Zenico na drugem mestu v državi, pred Zelezarno v Ravnah, Storah, Smederevem in Nikšiču. Sedanji bruto dohodek Zelezarne Jesenice že dosegata 27 milijard dinarjev letno. Z boljšo organizacijo, rekonstrukcijami in ureditvijo prometa pa računajo, da bodo dosegli še znatno večji učinek in povečali proizvodnjo surovega jekla za novih 50.000 ton letno.

PREPLESKANO IN SUHO V ENI URI

Tovarna barv in lakov — »Color« v Medvodah, ki je v zadnjih letih zelo povečala svojo proizvodnjo, bo v kratkem nudila odjemalcem novo, preizkušeno premazno sredstvo, ki se posuši v eni, do največ v dveh urah. Gre za premazna sredstva, ki jih uporabljamo pri vozilih — avtobusih, traktorjih itd. Hkrati pripravljajo tudi posebno premazilo za lesenitne plošče, ki je na našem trgu potrebno. Tudi po kvantiteti so lani dosegli rekord, in sicer s 6500 tonami izdelkov.

K. M.

POZABLJENA ZANIMIVOST

Kraška votlina pod Babjim zobom nad Bohinjo Belo je kaj malo znana. Kot pripovedujejo domačini, je to zanimivo jamo z lepimi kapniki obiskovalo včasih neprimerno več turistov kot danes. Vodili so jih posebni vodiči z Bohinjske Bele ali iz Bleda. Med NOB je bila ta skrivnostna jama zatočišče številnim partizanom. Ob nekem napadu so ju Nemci precej poškodovali. — Da je zanimanje za to naravno posebnost danes toliko manjše kot nekdaj, je predvsem vzrok v tem, ker ljudje kratkomočno ne vedo zanje. V zadnjem turističnem prospektu Bleda in okolice v tujih jezikih jo sicer v kratkih besedah omenjajo, vendar pa bi bilo potrebno storiti še kaj več, n. pr. urediti poti, markacije, zagotoviti vodiče že zaradi razsvetljava, ker je v jami temno in nevarno.

-Jb

POTUJOČA KNJIZNICA

Potujoča knjižnica, ki jo je kamniška Solidarnost kupila in dala na razpolago čitateljem v Motniku, zelo dobro dela. Ljudje pridno posegajo po knjigah in so hvaležni društvu, da jim je posredovalo najpomembnejša dela iz domače in tuje književnosti. Društvo bo kupilo še dve knjižnici in ju poslalo na podeželje.

P. Struna

S skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje

Sindikati naj bi se izdatnejše ukvarjali tudi s problemi socialnega zavarovanja

Ukinili naj bi privatno dentistično prakso — Predlog za ustanovitev srednje dentistične šole v Ljubljani — Čim več podjetij naj bi samostojno izplačevalo hranarino svojim delavcem — Problem posebne prispevne stopnje naj obravnava tudi okrajni zbor proizvajalcev

Ena izmed ugotovitev pone- deljkove skupščine okrajnega zavoda za socialno zavarovanje je, da so imeli doslej zelo šibko povezanost s sindikalnimi organizacijami. Zaradi tega tudi sindikalne organizacije socialnega zavarovanja niso obravnavale z zadostno resnostjo. Komisije pri sindikalnih svetih, ki bi morale nadzorovati uporabljanje sredstev socialnega zavarovanja, niso dovolj zaživele. Delavski sveti podjetij so probleme socialnega zavarovanja obravnavali le takrat, ko jim je bila predpisana posebna stopnja prispevka za socialno zavarovanje. Odraz tega stanja v podjetjih je vsekakor razprava na skupščini, v kateri so sodelovali v glavnem zdravstveni delavci in so se zaradi tega vrteli v glavnem okrog dveh vprašanj: problemov zobozdravstva in zdravniških obiskov na domu.

Docela je treba pritrditi dr. Premruju, ki je vprašal, zakaj zastopniki iz delovnih kolektivov ne spregovorijo o nesrečah pri delu, higiensko tehnični zaščiti itd. in izgubi narodnega dohodka zaradi slabosti na teh področjih. Organi delavskega upravljanja in sindikalne organizacije bi morali resneje obravnavati na eni strani vprašanje trošenja sredstev za socialno zavarovanje, na drugi strani pa izgubo narodnega dohodka. Lansko leto se je nad 10 odstotkov zaposlenih delavcev v kranjskem okraju onesrečilo pri delu, zaradi česar je bilo izgubljenih okrog 80 tisoč delovnih dni; to pa pomeni nad 270 milijonov izgubljenega narodnega dohodka v enem letu. (Karakterističen je podatek, da je več kot polovico onesrečenecv mlajših od 30 let in da se je največ nesreč zgodilo ob ponedeljkih!). Če k nesrečam prštejemo še bolezni, potem ugotovimo, da je lansko leto bilo izgubljenih nad 720 tisoč delovnih dni, kar pomeni poldruge milijarde dinarjev izgubljenega narodnega dohodka, če računamo, da ustvari delavec na dan samo 2000 dinarjev vrednosti. Resnejše analize o teh problemih bi podjetjem samo koristile.

Drugi problem, ki so mu diskutanti posvetili največ pozornosti, so obiski bolnikov na domu. V letu 1957 je, kljub obravnavi na lanskoletni skupščini, število obiskov na domu naraslo skoraj za eno tretjino v primerjavi z letom 1956. Največ obiskov je bilo opravljenih na območju zdravstvenega doma Tržič, kjer so pri 10.890 prebivalcih zdravniki opravili 12.422 obiskov na domu. To pomeni, da je vsak prebivalec bil več kot enkrat obiskan na domu. Tako visoko število obiskov vsekakor ni realno, čeprav se obiski na domu na drugi strani dajajo ovrednotiti s tem, da se zmanjša število bolnikov v bolnicah. Držati se je treba načela, da so prvi

obiski vsekakor potrebni, pri nadaljnjih obiskih pa vsekakor ne bi smelo več priti do primerov, da bolnika z navadno drisko zdravnik obišče sedemkrat na domu. Cesto zdravnik obišče bolnika na domu samo zato, da mu prepíše recept, ki ga je bolnik že dobil pri specialistu.

Glede preventivne službe so poudarili, da zdravniki niso obiskali podjetij, za katere so bili zadolženi. Tako je bilo od skupno 3 milijonov preventivnega sklada izkoriščenih le nekaj nad 200.000 dinarjev.

Govorili so tudi o izplačevanju hranarin delavcem. Sedaj morajo delavci zaradi zamotane in dolgega postopka čakati na hranarino celo po 2 ali 3 mesece. Zato so že pred lanskim letom z devetimi podjetji sklenili pogodbe, da so podjetja delavcem izplačevala hranarino takoj. Lansko leto je Zavod pozval še ostala podjetja z več kot 50 zaposlenimi delavci, naj bi prevzela izplačevanje hranarine. Na ta poziv pa se je odzvalo samo 5 podjetij v celem okraju. Tako izplačuje hranarino od 73 podjetij z več kot 50 zaposlenimi delavci le 14 podjetij. Brez dvoma bi v interesu svojih delavcev podjetja morala prevzeti izplačevanje hranarine, ker to za posamezno podjetje ne predstavlja velikih težav, delavec pa le pride pravočasno do svojih prejemkov.

KORISTNO RAZDELJENI 23 MILIJONOV

Lansko leto je Zavod za socialno zavarovanje ustvaril 46 milijonov dobička. Polovico tega mora Zavod odvzeti v rezervni sklad, polovico, t. j. 23 milijonov pa so na današnji skupščini razdelili takole: za gradnjo zobnega paviljona na Bledu 4 milijone, za adaptacijo prostorov Zdravstvenega doma v Cerkljah ki je sedaj v privatni ordinaciji) 500.000, za dograditev novega zdravstvenega doma v Bohinju 9 milijonov, za dograditev novega zdravstvenega doma v Gorenji vasi (ki je prav tako v privatni ordinaciji) 3,5 milijona, za ureditev prostorov za zdravstveni dom v Zadržnem domu v Zireh 4 milijone, in za začetek gradnje zdravstvenega doma v Železnikih 2 milijona dinarjev. Tako bodo s tem presežkom in dodatnimi sredstvi občinskih ljudskih odborov letos urejeni zdravstveni objekti v petih občinah z izjemo Železnikov, kjer bodo gradnjo šele pričeli. Pri-

otresti tudi misljenja, da lahko v kmečke mladine v Zvezo komunistov. Najvažnejši del vzgoje pa bo morala organizacija opraviti vsekakor po sprejemu teh mladih ljudi v svoje vrste. Upajmo, da bo konec leta že več kot pa samo 30 kmečkih mladincev včlanjenih v Zvezo komunistov.

VEČ ZAUPANJA VASE!

Udeleženci posvetovanja so govorili o raznih lokalnih problemih kot n. pr. vodovodih, škropljenju sadnega drevja itd. Ti problemi so se jim zdeli neresljivi oziroma so iskali njihovo rešitev izven svojega kraja, v okraju, republikli. Iz tega se vidi, da se je celo na mladino preneslo misljenje, da je treba za vsako stvar iskati rešitev od zunaj, namesto da bi za rešitev takih vprašanj angažirali lastne sile. Ko postavljajo zahtevo, da jim mora to ali ono stvar urediti občina oziroma okraj, se ne zavedajo, da so del te občine oni sami, da je to njihov krajevni odbor, njihova kmetijska zadruga in podobno. Danes je sistem socialistične demokracije dosegel že tako visoko razvojno stopnjo, da ni več nobenega vprašanja, ki ga ne bi mogli na ta ali drugač način rešiti, na zboru volivcev, v okviru krajevne odbora, kmetijske zadruge itd. Če hoče n. pr. kmet sam škropiti drevje, kadar bi se mu zahotelo, to ni okrajni problem, ampak se da brez vsakih težav rešiti v okviru zadruge. Pri postavljanju določenihih problemov pred skupnost se je torej potrebno čutiti kot del te skupnosti in za rešitev teh problemov računati najprej na lastne sile.

VPRASAJMO KMETE, KAJ MISLIJO

V zvezi s strokovnim izobraževanjem so govorili tudi o stanju na Kmetijski šoli v Poljčah. Ta šola je namreč sedasleda le polovico toliko kot je njena kapaciteta. Na zadržni zvezi poudarjajo, da v šoli ni več kmečkih fantov zaradi tega, ker jih hočejo imeti starši doma za delo čez poletje. Zaradi tega predlagajo, naj bi učni program, ki traja sedaj nepretrogoma eno leto, razdelili na dva zimska dela. Tako bi kmečki fantje lahko čez zimo obiskovali šolo, poleti pa bi delali na domači kmetiji. Proti temu predlogu pa je načelun pedagoški pomislek, namreč prekinitve pouka za daljšo dobo, na drugi strani pa tudi praktičen gospodarski pomislek, ker bi gojenci zapustili šolo prav takrat, ko bi se v njej učili praktičnega poljedelstva, sadjarstva, živinoreje in tako dalje. Tako bi na eni strani dobivali napreden teoretičen pouk iz kmetijstva, na drugi strani pa bi se v praktičnem delu doma še vedno držali zastarelih navad. Pred razdelitvijo pouka na dve leti bi vsekakor morali poiskati vse možne druge načine, da bi dobili v šolo zadosti kmečke mladine. Zelo koristno bi bilo o tem z anketo vprašati kmete same. Ne verjamejo namreč, da bi z dobro voljo ne mogli napolniti šole v Poljčah.

PROTI KAMPANJSKEMU SPREJEMANJU PACIENTOV

Največji del razprave na skupščini je bil posvečen problemu zobozdravstvene službe. Ugotov-

DELAVEC POTREBUJE HRANARINO ČIMPREJ

Govorili so tudi o izplačevanju hranarin delavcem. Sedaj morajo delavci zaradi zamotane in dolgega postopka čakati na hranarino celo po 2 ali 3 mesece. Zato so že pred lanskim letom z devetimi podjetji sklenili pogodbe, da so podjetja delavcem izplačevala hranarino takoj. Lansko leto je Zavod pozval še ostala podjetja z več kot 50 zaposlenimi delavci, naj bi prevzela izplačevanje hranarine. Na ta poziv pa se je odzvalo samo 5 podjetij v celem okraju. Tako izplačuje hranarino od 73 podjetij z več kot 50 zaposlenimi delavci le 14 podjetij. Brez dvoma bi v interesu svojih delavcev podjetja morala prevzeti izplačevanje hranarine, ker to za posamezno podjetje ne predstavlja velikih težav, delavec pa le pride pravočasno do svojih prejemkov.

KORISTNO RAZDELJENI 23 MILIJONOV

Lansko leto je Zavod za socialno zavarovanje ustvaril 46 milijonov dobička. Polovico tega mora Zavod odvzeti v rezervni sklad, polovico, t. j. 23 milijonov pa so na današnji skupščini razdelili takole: za gradnjo zobnega paviljona na Bledu 4 milijone, za adaptacijo prostorov Zdravstvenega doma v Cerkljah ki je sedaj v privatni ordinaciji) 500.000, za dograditev novega zdravstvenega doma v Bohinju 9 milijonov, za dograditev novega zdravstvenega doma v Gorenji vasi (ki je prav tako v privatni ordinaciji) 3,5 milijona, za ureditev prostorov za zdravstveni dom v Zadržnem domu v Zireh 4 milijone, in za začetek gradnje zdravstvenega doma v Železnikih 2 milijona dinarjev. Tako bodo s tem presežkom in dodatnimi sredstvi občinskih ljudskih odborov letos urejeni zdravstveni objekti v petih občinah z izjemo Železnikov, kjer bodo gradnjo šele pričeli. Pri-

otresti tudi misljenja, da lahko v

NE BODIMO NEZAUPLJIVI DO MLADINE

Kmečka mladina se danes že krepko vključuje v družbeni ljudski odbori, upravnih odborih kmetijskih zadrug, svoja napredna stremeljenja uveljavlja v delu aktivov mladih zadržnikov itd. Nihče ne more oporekati tega hotenja mladine za napredkom in želje po čimuspješnejšem vraščanju v naše družbeni razvoj. Žal se zdi, da vsake organizacije Zveze komunistov teh pozitivnih stremeljenj kmečke mladine ne vidijo, kajti pri sprejemanju kmečke mladine v vrste ZK kažejo tolikšno okorelost in ozkosrčnost, da se upravičeno vprašujemo, kdo naj, če ne vaški komunisti sami, skrbijo za pomladitev njihovih vrst. Sedaj so sicer že zelo redki primeri, da bi v zvezi s sprejemom v Zvezo komunistov omenjali udeležbo v NOB, vendar bi se pa razen tega morali

Oglejmo si cene za vodo:

Vrsta potrošnika	dosedanja cena	nova cena
1. Za široko potrošnjo (m ³ vode)	10 din.	10 din
2. Za večjo obrt	50 din	50 din
3. Za industrijo	80 din	160 din
4. Cena za pavšaliste:		
a) brez uporabe kopalnice in stranišča (na osebo na mesec)	10 din	26 din
b) souporaba stranišča	18 din	47 din
c) souporaba stranišča in kopaln.	32 din	63 din
d) za malo živino (na glavo)	12 din	31 din
e) za malo živino	6 din	16 din

voda, zagotovili zadosti novih virov vode, in razširili vodovod še na tista območja, kjer ga sedaj še nimajo. Za prvo fazo, to je za sanacijo vodovoda in zagotovitve novih virov bi potrebovali najmanj 100 milijonov dinarjev, in sicer za vodovod

vora na zborih volivcev, ampak 63 dinarjev. Vprašamo se, ali je to zares tako visoka cena, da bi to za potrošnika predstavljalo luksuz? Gotovo da ni. Tisti, ki nima svoje kopalnice in ki si tudi ne more pomagati s čebrom ali škafovm, se mora najmanj en-

krat na teden okopati v javnem kopalšču. Tu mora plačati za parno kopel 40 dinarjev, za pršno kopel pa 30 dinarjev. Če se torej okoplje samo enkrat na teden, znese to na mesec 160, oz. 120 dinarjev na osebo. Upoštevajmo, da je to samo strošek za kopanje, ne pa za uporabo vode za ostale potrebe, ki jo mora tak potrošnik še posebej plačati. Pavšalista (ki so se ob povišanju vodarine najbolj razburjali) pa stane celotna potrošnja vode na mesec za gospodinjstvo, stranišče in kopalnico (ne glede na to, kolikokrat na mesec se okoplje) samo 63 dinarjev. Za štiričlansko družino znese to 250 dinarjev (oziroma en liter vina manj na mesec). Menimo, da se prav potrošniki, ki plačujejo vodarino pavšalno na mesec, ne bi smeli toliko razburjati, ker je praksa pokazala, da prav ti potrošniki trošijo mnogo več vode kakor pa tisti, ki imajo vodomer. Nekemu potrošniku, ki je plačeval mesečni pavšal za vodo 3.000 dinarjev, so montirali vodomer: prihodnji mesec je pokazal, da je potrošil vode za 5.000 dinarjev. To kaže, da je bil vajen tako visoke potrošnje in je vsak mesec prihranil 2.000 dinarjev.

V uvodu omenjeni naročnik se v pismu vprašuje, zakaj je voda tako visoko »obdavnica«. Menimo, da tu res ni umestno govoriti o obdavnju vode, saj voda nič ne stane in bi jo pravzaprav lahko dobivali zastoj. Stanejo le vodovodni objekti, njihova uporaba in nadomestitev pa se izraža v ceni vode, ne pa v davku na vodo.

Tri vprašanja s posvetovanja mladih zadržnikov

Slučajnemu udeležencu nedeljskega posvetovanja mladih zadržnikov kranjskega okraja ostanejo za razmišljanje posebno tri vprašanja: sprejemanje kmečke mladine v Zvezo komunistov, premanjho oslanjanje na lastne sile in predlog reorganizacije Kmetijske šole v Poljčah.

NE BODIMO NEZAUPLJIVI DO MLADINE

Kmečka mladina se danes že krepko vključuje v družbeni ljudski odbori, upravnih odborih kmetijskih zadrug, svoja napredna stremeljenja uveljavlja v delu aktivov mladih zadržnikov itd. Nihče ne more oporekati tega hotenja mladine za napredkom in želje po čimuspješnejšem vraščanju v naše družbeni razvoj. Žal se zdi, da vsake organizacije Zveze komunistov teh pozitivnih stremeljenj kmečke mladine ne vidijo, kajti pri sprejemanju kmečke mladine v vrste ZK kažejo tolikšno okorelost in ozkosrčnost, da se upravičeno vprašujemo, kdo naj, če ne vaški komunisti sami, skrbijo za pomladitev njihovih vrst. Sedaj so sicer že zelo redki primeri, da bi v zvezi s sprejemom v Zvezo komunistov omenjali udeležbo v NOB, vendar bi se pa razen tega morali

V NEDELJO, 27. APRILA, BO SLOVENSKI NAROD PRAZNOVAL POMESEMBNO ZGODOVINSKO OBLETNICO. NA TA DAN PRED 17. LETI JE BILA NAMREČ V LJUBLJANI USTANOVLJENA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA, KI JE POD VODSTVOM PARTIJE POPELJALA SLOVENSKI NAROD V SKUPNI NARODNO-OSVOBODILNI BORBI JUGOSLOVANSKIH NARODOV DO SVOBODE. Na sliki: VIDMARJEVA VILA POD ROŽNIKOM V LJUBLJANI, KJER JE BIL 27. APRILA 1941. LETA USTANOVNI SEŠTANOK OF.

ZK sprejmemo le mladino, ki ima od kraja razčiščene ideološko-politične pojme o družbenem razvoju in tako dalje. Vedeti je treba, da kmečki fant ali dekle največkrat živi v okolju, ki mu ne daje naprednih pogledov na svet in družbeni razvoj, ki zaradi takšnih količin tudi ni mogoče mogel do kraja priti na čisto z religioznimi pojmi itd., toda v bistvu so to zdravi ljudi, zavedni državljani in člani SZDL, ki zastopajo pozitivna stališča v upravnih odborih zadrug, v občinskem ljudskem odboru itd. — Važna je torej ta osnovna pozitivna usmerjenost, ki jo pa mora nadalje razvijati in plemeniti prav vsaka organizacija sama. Statut Zveze komunistov poudarja kot eno osnovnih načel vzgoje članov. Če bi pa v ZK sprejemali še zgrajene marksiste, bi bila ta vzgoja nepotrebna, oziroma bi bila omejena predvsem na tekoče spremljanje družbenega razvoja. Treba je torej več optimizma in načrtnosti v delu z mladino. Seznaniti jo je potrebno s statutom in programom ZK ter se prepričati, če je mladina voljna boriti se za uresničevanje tega programa. Če na to vprašanje lahko odgovorimo pozitivno, potem ne bi smeli imeti drugih pomislekov proti sprejemu

kmečke mladine v Zvezo komunistov. Najvažnejši del vzgoje pa bo morala organizacija opraviti vsekakor po sprejemu teh mladih ljudi v svoje vrste. Upajmo, da bo konec leta že več kot pa samo 30 kmečkih mladincev včlanjenih v Zvezo komunistov.

VEČ ZAUPANJA VASE!

Udeleženci posvetovanja so govorili o raznih lokalnih problemih kot n. pr. vodovodih, škropljenju sadnega drevja itd. Ti problemi so se jim zdeli neresljivi oziroma so iskali njihovo rešitev izven svojega kraja, v okraju, republikli. Iz tega se vidi, da se je celo na mladino preneslo misljenje, da je treba za vsako stvar iskati rešitev od zunaj, namesto da bi za rešitev takih vprašanj angažirali lastne sile. Ko postavljajo zahtevo, da jim mora to ali ono stvar urediti občina oziroma okraj, se ne zavedajo, da so del te občine oni sami, da je to njihov krajevni odbor, njihova kmetijska zadruga in podobno. Danes je sistem socialistične demokracije dosegel že tako visoko razvojno stopnjo, da ni več nobenega vprašanja, ki ga ne bi mogli na ta ali drugač način rešiti, na zboru volivcev, v okviru krajevne odbora, kmetijske zadruge itd. Če hoče n. pr. kmet sam škropiti drevje, kadar bi se mu zahotelo, to ni okrajni problem, ampak se da brez vsakih težav rešiti v okviru zadruge. Pri postavljanju določenihih problemov pred skupnost se je torej potrebno čutiti kot del te skupnosti in za rešitev teh problemov računati najprej na lastne sile.

VPRASAJMO KMETE, KAJ MISLIJO

V zvezi s strokovnim izobraževanjem so govorili tudi o stanju na Kmetijski šoli v Poljčah. Ta šola je namreč sedasleda le polovico toliko kot je njena kapaciteta. Na zadržni zvezi poudarjajo, da v šoli ni več kmečkih fantov zaradi tega, ker jih hočejo imeti starši doma za delo čez poletje. Zaradi tega predlagajo, naj bi učni program, ki traja sedaj nepretrogoma eno leto, razdelili na dva zimska dela. Tako bi kmečki fantje lahko čez zimo obiskovali šolo, poleti pa bi delali na domači kmetiji. Proti temu predlogu pa je načelun pedagoški pomislek, namreč prekinitve pouka za daljšo dobo, na drugi strani pa tudi praktičen gospodarski pomislek, ker bi gojenci zapustili šolo prav takrat, ko bi se v njej učili praktičnega poljedelstva, sadjarstva, živinoreje in tako dalje. Tako bi na eni strani dobivali napreden teoretičen pouk iz kmetijstva, na drugi strani pa bi se v praktičnem delu doma še vedno držali zastarelih navad. Pred razdelitvijo pouka na dve leti bi vsekakor morali poiskati vse možne druge načine, da bi dobili v šolo zadosti kmečke mladine. Zelo koristno bi bilo o tem z anketo vprašati kmete same. Ne verjamejo namreč, da bi z dobro voljo ne mogli napolniti šole v Poljčah.

PROBLEMATIKA ZAŠČITE INDUSTRIJSKE SVOJINE

Predaval bo dr. Stojan Pretnar, profesor pravne fakultete Ljubljanske univerze.

Uprava Kluba vabi vse zainteresirane k čim večji udeležbi.

Uprava Kluba

GOSPODARSTVENI

Vse člane Kluba gospodarstvenikov obveščamo, da bo v ponedeljek, dne 28. aprila 1958 ob 16. uri popoldne v klubskih prostorih Trgovinske zbornice Kranj, Prešernova ulica 10/L. predavanja:

PROBLEMATIKA ZAŠČITE INDUSTRIJSKE SVOJINE

Predaval bo dr. Stojan Pretnar, profesor pravne fakultete Ljubljanske univerze.

Uprava Kluba vabi vse zainteresirane k čim večji udeležbi.

Uprava Kluba

gorenjski obveščevalco

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA
 Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo malih oglasov pred vplačilom. — Cena malih oglasov je: preklid 20 dinarjev, izgubljeno 10, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je: Kranj 475.

Za novo delavnico v Št. Loku na Trati poleg kolodvoza, potrebujemo 3 kvalificirane kleparje. Nastop dela v maju. Javiti se pisмено ali osebno upravi podjetja za toplotne izolacije »Termika« Ljubljana, Titova 22. 689

Poštenega najditelja, ki je 17. aprila našel otroški plašč rjave barve v okolici Jenkove ulice naprošam, naj ga proti nagradi vrne v oglasni oddelk. 684

Izgubljena je bila rumena svilena ruta v nedeljo, 20. aprila 1958 od Tenetiš do Gorič. Poštenuga najditelja naprošam, naj jo vrne v trgovino »Merkur« Kranj. 685

Prodajam čebelnjak z dvema žnidaršičevina panjema. Lotrič Cilka, Zg. Besnica 37. 686

Ugodno prodajam motorno kolo »Saks« 98 ccm ali zamenjam za les oziroma zidno opeko. Erzar Janez, mizar, Zg. Brniki 4. 687

Prodajam majhno posestvo v Olševku. Fonudbe oddati na oglasni oddelk. 688

Prodajam psa, črnega volčjaka, 8 mesecev starega, odličnega čuvaja. Struževca 25. 689

Prodajam poceni dve omari, ogledalo, kredenco, mizo, stole in zaboj premoga. Naslov v oglasnem oddelku. 700

Zamenjam lepo plemenko za pitanco. Jenko Janez, Sp. Brniki 52, Cerklje. 701

Zamenjam debel stoječ oreh za kuhinjsko kredenco — Posavec št. 12. 702

Kupim vseljivo enodružinsko hišico. Plačam takoj. Mohor Janez, Polica 6 pri Naklem. 703

Hišico z vrtom na Gorenjskem, takoj vseljivo, kupim. Naslov v oglasnem oddelku. 704

Kupim do 2 m³ borovih suhih desk 30 mm. — Ažman Karol, mizar, Kranj, Savska 6. 705

Kupim malega konja »Ponija« — Andrej Kozelj, Prmskovo 76, Kranj. 706

Nudim hrane in stanovanje fantu ali dekletu za pomoč na mali kmetiji. Voglje 88, p. Senčur. 707

Preklucijem št. bloka 36583, izdan v Komisijki trgovini v Kranju z dne 4. februarja 1958. — Janez Kremžar. 708

Na prirodoslovno - matematični fakulteti je diplomiral Franci Cimerman. Čestita mu KAD. 709

Sprejememo več poverjenikov in poslovnih agentov za pridobivanje naročnikov za revijo in za nabiranje oglasov v podjetjih. Ponudbe pošljite na oglasni oddelk pod šifro: »Založniško podjetje v Sloveniji«. 710

Trgovina »Koloniale« Kranj, Prešernova št. 1 sprejme v službo trgovsko pomočnico špecerijske stroke. Nastop službe takoj ali po dogovoru. 711

Opozarjam osebe, ki mislijo kaj kupiti od Mihelčič Marije, Prmskovo 124, da tega ne storijo in da nisem plačnik dolgov, ki bi jih morebiti napravila moja žena. — Mihelčič Alojz, Prmskovo št. 124. 712

Prodajam dobro ohranjen otroški športni voziček. Justin Anica, Korkrica št. 140. 713

Izgubil sem dežni plašč od Sr. Bele do Sp. Bele pri Predvdvoru. — Najditelja naprošam, naj ga proti nagradi vrne — Francu Košir, Trstenik 25, Golnik. 714

Prodajam namizni štedilnik (rje prost) in pomivalne posode, Čirče št. 77, Kranj. 715

Prodajam »Vesko«. Naslov v ogl. oddelku. 716

Ugodno prodajam ročni voziček. — Struževca 37. 717

Prodajam nujno 2000 kv. metrov, Mlaka 28. 718

Nudim hrano in stanovanje dekletu ali moškemu, ki bi pomagala na kmetiji. Naslov v ogl. oddelku. 719

Elektroinstalaterja in vajenca sprejemem takoj. Porenta Milan. »Elektroinstalacija«, Stražišče 25 (pri Ribiču), Kranj. 720

Na tehnični fakulteti je z odličnim uspehom diplomiral za strojnega inženirja BOJAN BEDENK. — Čestita KAD.

OBJAVE

OBVESTILO

Obveščamo vse bivše borce Skofjeloškega odreda, da bo dne 1. maja ob 10. uri dopoldne odkrite spominke plošče v Topoljeh, na kraju smrti komandanta odreda Antona Vrhanca — Blaža Ostrovharja.

Zbirališče je v Selcih ob 8. uri zjutraj. Vabljeni tudi ostali!

Vabi odbor ZB NOV Selca

PRODAMO

1. Dva bobnasta sušilna stroja
2. Dva široka fularda
3. Dva ozka fularda
4. En okrogli egalizirni stroj
5. En merilno-dublirni stroj
6. En predgrevač vode (ekonomajzer)
7. En križno-navijalni stroj

Cena po dogovoru.
 Ogled strojev je možen vsak delavnik od 6. do 14. ure.
 Bombažna predilnica in tkalnica Tržič

KINO

»STORŽIČ«, KRANJ: 26. aprila amer. barv. cinemascope film s stereofonskim zvokom »TRIJE ZA REVIJO«. 27. aprila ob 10. uri amer. barv. film »TO JE LJUBEZEN«, ob 14. uri angl. barv. film »ZVEZDA INDIJE«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. cinemascope film s stereofonskim zvokom »TRIJE ZA REVIJO«. 28. aprila ob 16., 18. in 20. uri franc. barv. film »POT V RAJ«. **»SVOBODA«, STRAŽIŠČE:** 26. aprila ob 18. uri angl. barvai

film »ZVEZDA INDIJE«. 27. 4. ob 15., 17. in 19. uri ameriški barvni film »TO JE LJUBEZEN«.

»TRIGLAV«, PRIMSKOVO: 26. aprila ob 20. uri angl. barvni film »ZVEZDA INDIJE«. 27. aprila ob 15., 17. in 19. uri premiera franc. barv. filma »POT V RAJ«.

NAKLO: 26. aprila ob 20. uri premiera jugoslovskega filma »VRNIL SE BOM«. 27. 4. ob 16. in 19. uri angl. barvni film »ZVEZDA INDIJE«.

RADOVLJICA: 25. do 27. aprila ameriški barvni cinemascope film »SEDEČI BIK«. Predstave v petek in soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

LJUBNO: 26. in 27. aprila amer. film »IZGNANCI IZ POKER FLAJTA«. Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 18. uri.

»SORA«, SKOFJA LOKA: od 25. do 27. aprila amer. barv. film »POKLICI, M' ZARADI UMONA«.

»BLED: 25. do 28. aprila češki barvni film »DOBRI VOJAK SVEJK«. V petek, soboto in ponedeljek ob 17. in 20. uri, v nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri — dopoldan ob 10. uri matinee.

»KRVAVC«, CERKLJE: 26. in 27. aprila amer. barv. film »NA APASKI MEJI«. Predstava v soboto ob 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

GLEDALIŠČE

PRESERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 26. aprila ob 20. uri: »VZROK«. Drama v petih slikah. Uprizoritev študentov Dijaškega doma Kranj — Izven.

Nedelja, 27. aprila ob 16. uri: F. Goodrich - A. Hackett: »DNEVNIK ANE FRANK«. V počastitev obletnice ustanovitve OF - Gostuje DPD »Svoboda« iz Stražišča. Izven in za podželje.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

V ponedeljek smo na kranjskem živilskem trgu zabeležili naslednje cene: fižol 50 do 65, ajdova moka 70 do 80, koruzni zdrob 40, jesprenj 60 do 80, kaša 70 do 80, krma za kokoši 35 do 40, koruzna moka 40, kuruza 35 do 40, proso 35, oves 30, semenski grah 200, šalotka 40 do 50, čebuleček 150 do 300, orehi 90 dinarjev liter; korenček 40 do 60, navadno korenje 15 do 20, sir-skuta 90 do 100, surovo maslo 460 do 40, zelje v glavah 35, redkev 20 do 500, kisla repa 25 do 28, kisle zelje 30, čebula 50 do 60, semenski krompir kiflčar 30 do 40, krompir 10 do 13, pesa 30 do 40, mleka paprika 500 din kg; mleko 30, smetana 200 din liter, jajca 14 do 16 dinarjev komad, kokoši 350 do 450 din kos, zajci 100 do 800 din kos, špinača, motovilec in radič 20 do 25, solata berivka 25 din merica; česen 5 do 10 din kom., por 5 do 10 din kom., koleraba 5 do 30 din komad, peteršilj 10 do 15 dinarjev šopek.

V SKOFJI LOKI

Na živilskem trgu v Skofji Loki smo v sredo zabeležili naslednje cene: krompir 9 do 10, čebula 50 do 60, pesa 30 do 40, korenček 40 do 45, rumena koleraba 15, jabolka 100 din kg; jajca 15 din kom, zelje 10 do 20 din glava, merica

»AVTOPROMET« KRANJ

VOZNI RED KRANJ—SENCUR—CERKLJE—LJUBLJANA

Vozi ob nedeljah						
km	6.50	16.00	Odhod	KRANJ	Prihod	16.55
	7.02	16.12		SENCUR		10.43
	7.10	16.20		TRATA		10.35
	7.15	16.25	17.30	CERKLJE		10.30 20.40
	7.20		17.37	ZG. BRNIKI		10.25 20.33
	7.25		17.43	SP. BRNIKI		10.20 20.27
	7.30		17.45	LAHOVČE		10.15 20.25
			17.48	KLANEC		20.22
			17.53	SP. POTOK		20.17
			17.55	KOMENDA		20.15
			18.02	MOSTE		20.08
			18.12	VODICE		19.58
			18.20	REPnje		19.50
			18.23	SKARUČNA		19.47
			18.33	SMARTNO		19.37
			18.35	TACEN		19.35
			18.40	ST. VID		19.30
45		Prihod	18.50	LJUBLJANA	Odhod	19.20

Vozni red stopi v veljavo dne 27. aprila 1958.

kisle repe in kislega zelja 20 din, špinača, regrat, radič, motovilec po 20 din merica, česen 10 din komad, peteršilj 10 do 15 din šopek, smetana 15 din zametalka, sirček 12 din kom., por 10 do 20 din kom., čebulček 300 din liter.

GIBANJE PREIVALSTVA

V KRANJU

Rodile so: Marija Cesen, delavka — deklko; Rozalija Ignasčenko, gumarka — deklko; Jožica Benedičič, delavka — dečka; Stanislava Bučan, predilka — deklko; Slavica Jelovčan, gospodinja — dečka; Rozalija Metelko, trg. pom. — deklko; Marija Duh, delavka — deklko; Franciška Štalec, gospodinja — dečka; Jožefa Urbanec, gospodinja — deklko; Cecilija Rekar, gostilničarka — dečka; Anica Zdenikar, delavka — deklko; Milan Peternej, gospodinja — dečka; Stefanija Pucelj, tov. delavka — deklko; Marija Triller, gospodinja — deklko; Tončka Kristanec, servirka — deklko; Ida Šegula, gospodinja — dečka; Jožica Jeraša, delavka — deklko; Matilda Rant, gosp. pom. — dečka.

Poročili so se: Franc Sušteršič, strugar in Marija Vrbinc, šivilja; Franc Zupan, gradbeni tehnik in Ana Morozov, računovodja; Janez Kodrič, tesar in Marija Vogrin, skl. delavka; Nikola Sladič, krojač in Marija Marentič, delavka; Silvester Vindiš, zidar in Ana Kotnik, gumarka; Franc Ropret, strugar in Marija Golob, trg. pomočnik; Janez Ambrožič, nameščenec in Olga Dobnikar, strugarka; Stanislav Grašič, ind. tehnik in Edita Uršič, adm. nameščenka.

NA JESENICAH

Rodile so: Marija Grošel, gospodinja — deklko; Danijela Humar, gospodinja — deklko; Franciška Ambrožič, kretničarka — deklko; Marija Jerončič, delavka — deklko; Olga Dolžan, gospodinja — dečka; Zofija Knaflič, gospodinja — dečka; Ivanka Blažič, poljska delavka — deklko; Cecilija Koselj, gospodinja — dečka; Ivanka Košir, gospodinja — deklko; Darinka Sušteršič, predmetna učiteljica — dečka; Ivica Dremelj, uslužbenka — dečka; Marija Kos, knjigovodkinja — dečka. Cilka Kejžar, delavka — dečka; Marija Zima, gospodinja — deklko; deklko; Cilka Brejč, gospodinja Franciška Hudolin, gospodinja — deklko; Rafka Lovič, gospodinja — deklko; Stefanija Prinčič, gospodinja — deklko; Zvonka Terseglav, delavka — dečka; Marija Pervanja, gospodinja — deklko; Cecilija Kunšič — dečka; Marija Cuznar, uslužbenka — dečka; Slavka Palčič, gospodinja — dečka; Franciška Kovac, kuh. pomočnica — dečka; Marija Papler, kmetijski tehnik — dečka; Zora Gojšan, tov. delavka — deklko; Anica Kenda, kmetijski tehnik — dečka; Angela Antič, učiteljica — deklko; Silvija Murnc, kroj. pomočnica — deklko; Majda-Marija Dolenc, kuh. pomočnica — deklko; Neda Intihar, uslužbenka — dečka; Stanka Podoreh, gospodinja — deklko; Franciška Lapajna, kuh. pomočnica — deklko.

Poročili so se: Ignac Kramar, zidar in Ana Špehonja, kuharica; Alojz Rajnar, pleskar in Cecilija Klemenc, bol. strežnica. Franc Brajer, tov. delavec in Ema Černe, tovarniška delavka; Rajko Kuri, zidar in Gabrijela Koprivnik, gospodinja; Alojzij Lah, tov. delavec in Marija Lukan, gosp. pom.; Anton Horvat, tov. delavec in Genovefa Eberlinc, instrumentarka.

SKUPSCINA ALPSKEGA LETALSKEGA CENTRA V LESČAH

V nedeljo, 20. aprila, se je zbralo nad 80 delegatov na VI. redni skupščini Alpskega letalskega centra v Lescah. Iz poročila, ki ga je podal dosedanji predsednik, tov. Pavle Tolar, je bilo razvidno, da je v preteklem letu najbolj napredoval aeroklub »Stane Zagare« v Kranju. Dobro pa so se izkazali tudi letalci z Bleda. Ti uspehi, ki so jih dosegli mladi letalci omenjenih klubov, so se zlasti pokazali na III. Gorenjskem letalskem zletu, ki je bil glavna prireditelj ALC v preteklem letu. Zelo dobro je bil pripravljen tudi letalski miting, na katerem so sodelovali poleg gorenjskih letalcev tudi gostje iz Celja, Ljubljane, Maribora, Ptujaja in Zagreba ter vojno letalstvo iz Pule s svojimi reaktivnimi letali.

Pri ALC v Lescah pa je uspešno opravila nalogo tudi letalska šola. Z jadralnimi letali je bilo izvršenih 2000 poletov, B znak je doseglo 9 učencev, C znak 3 učenci in srebrni C 3 učenci. Padalci so napravili preko 300 skokov, pri katerih se je naučilo skakati s padalom 50 učencev.

Razen z jadralnimi letali razpolaga Alpški letalski center v Lescah tudi s 4 motornimi letali in to: KB-6 Matajur, UT-2, PO-2 in Cesa-na 180, izvršenih pa je bilo 1216 poletov. Z. M.

VELIK USPEH SMUČARJEV GORENJSKE PODZVEZE V AVSTRIJI

Dne 20. aprila letos je bilo amuščarsko tekmovalstvo na Košuti in to v veleslalomu. Poleg preko 100 avstrijskih tekmovalcev je nastopil tudi 6 tekmovalcev z Gorenjske in 6 tekmovalcev iz Maribora, članov kluba Branik.

Organizator tekmovalstva je bil smučarski klub Celovec. Proga je bila dolga 1700 m, višinske razlike je bilo 380 m in je imela 26 vrtic. Proga je bila tehnično zelo hitra na nekaterih mestih.

Tekmovalje je bilo razdeljeno v več grup. Pri ženskah je zmagala Slavica Zupančič. Pri starejših mladincih je bil Tomaž Jamnik drugi, takoj za Muki-schnabelom, Avstrija, ki je imel

Umrlj so: Anton Svab, osebni upokojenec; Marija Anzcl rojena Klinar, gospodinja; Mina Noč rojena Noč, gospodinja; Jože Kumar, tov. delavec. Rudolf Resman, kmet; Alojzija Mencinger roj. Rabič, gospodinja; Katarina Martič roj. Mali, gospodinja.

OPREMLJENO SOBO
 za dva samska trgovska pomočnika potrebujemo s 1. majem 1958
 PLAČA PO DOGOVORU
 Ponudbe javiti takoj upravi »MERKUR« KRANJ

NESREČE

POŽAR V KRANJSKI GORI

Da je treba bolj paziti na ogenj tudi pri pomladanskem čiščenju na poljih, se je v torek, 22. aprila, prepričal tudi Franc Kersnik iz Kranjske gore. Na pašniku pri Belih vodah je zažgal odvisno vejčevje in listje, ki ga je bil spravil na kup in odšel domov. Ogenj pa se je potem bohotno razširil in opustošil 2 ha pašnika z mladimi macesni wred.

SKOZI ZAPORNICE V VLAK

V nedeljo, 20. aprila, okrog pete ure popoldne se je motorist Janez Robič peljal z motorjem iz Kranjske gore proti Martuljku. Tam pa se je zaletel v spuščene zapornice in se prevrnil prav pred progo. Vlaka, ki je privozil mima samo nekaj minut za tem, na srečo ni zgrabil njega, pač pa njegovo vozilo in ga vlekval dobrih 12 metrov po progi. Tudi sam je bil težje telesno poškodovan.

SPET MOTOR

Pri vožnji z motorjem iz Stritarjeve ulice na glavno cesto pri Pokojniškem zavodu v Kranju ni motorist Bojan Jeltnik dovolj pazil in se je zaletel v mimo vozeči osebni avto. Najtežje je pri tem bil poškodovan njegov sovozač M. V., in sicer na desnem kolenu in so ga morali prepeljati v ljubljansko bolnišnico.

tudi najboljši čas dneva. Pri članih je zmagal Luzner, drugo mesto je zasedel Franc Primožič, četrto pa Peter Križaj, oba iz Tržiča. Pri starejših članih je zasedel prvo mesto Janez Štefe iz Tržiča. V moštvenem tekmovalstvu je moštvo Tržiča zasedlo drugo mesto od 14 sodelujočih moštev in še to samo 1 sekund do zasedli slabše mesto.

Posebno Slavica Zupančič in Tomaž Jamnik, oba iz Kranja, sta dobro vozila. Presenetil nas je pa tudi tov. Franc Primožič, ki je s slabšo startno številko zasedel drugo mesto in je bil boljši od državnega prvaka v slalomu Petra Križaja.

Po končanem tekmovalstvu je bila razglasitev rezultatov in predaja nagrad. Nato pa so bili člani Gorenjske podzveze — tekmovalci povabljeni na kosilo k predsedniku celovške občine. J. S.

Mali rokomet

ODRED : MLADOST 29:19

V nedeljo sta se pomerili ekipi kranjske Mladosti in domačega Odreda v prvenstveni tekmi. Tekma se je končala z zmago Odreda 29:18. Kakor kaže izid tekme, se je Mladost, ki je še začetnica, rutiniranemu nasprotniku dokaj dobro upirala. Pri gostih je bil najboljši Djordjevič z 8 goli, dočim se je pri domačih odlikoval večkratni državni reprezentant Papc Aco

PARTIZAN (Črnomelj) : MLADOST 8:5 (2:4)

V prvenstveni tekmi slovenske lige v malem rokometu so v nedeljo rokometašice iz Stražišča nastopile v Črnomlju. Lani so z istim mostvom izgubile z 0:5, tokrat pa so ves prvi polčas vodile in se šele pred koncem tekme popustile.

Košarka

DRAGOCENA ZMAGA V PRVENSTVENI KOLU

Triglava : Odred 59:55 (32:35)

Preteklo nedeljo so kranjski košarkarji v prvenstveni tekmi premagali ekipo ljubljanskega Odreda, ki je eden najresnejših konkurentov za osvojitve prvga mesta. Tekma je bila posebno proti koncu zelo zanimiva in napeta. Posebna razveseljuje je to, da je v ekipi Triglava nastopilo precej mladih igralcev.

Šah

RADOVLJIŠKI SAHISTI ZA 1. MAJ

V klubskih prostorih »Bolnice« duševne bolezni v Begunjah je bilo v nedeljo odigrano ekipno tekmovalje sind. podružnic ObSS v Radovljici v počastitev 1. maja. Od leta 1955 prireja to tekmovalje ObSS Radovljica.

Prehodni pokal je prvič osvojila ekipa Tovarne verig Lesce, nato dve leti zapored ekipa »Bolnica« duševne bolezni Begunje, na sedeljskem tekmovalju pa ga je osvojila ekipa tovarne športnega orodja »Ela« Begunje.

Rezultati: 1. Elan I 21, 2. Bolnica za duševne bolezni Begunje 15 in pol, 3. Veriga Lesce 13, 4. Elan II 8 in pol, 5. Veriga Lesce II 2 točki.

Plavanje

PRVI BOLJŠI REZULTATI

V zimskem bazenu v Ljubljani so v nedeljo prvič letos nastopili nekateri slovenski plavalci. Od Kranjčanov sta pri moških nastopila le Košnik in Brinovec, ki sta dosegla prav dobre rezultate. Košnik je preplaval 100 m hrbtno v času 1:13.0 in 100 m metuljček v času 1:11.2, medtem ko je Brinovec preplaval 100 m prosto v času 1:02.9. Pri pionirkah na 57 m prosto pa je zmagala Blejčanka Plemljeva s časom 52.5. Nastopili so tudi skakalci in je pri pionirjih osvojil prvo mesto Čuk (Triglava) z 29,65 točke.

Strelstvo

TEKMOVANJE V »SAVI«

Strelska družina tovarne »Sava« je priredila prejšnji teden množično nagradno streljanje. »Sava« ima že dalj časa strelsko družino

Šola in izvenšolsko udejstvovanje mladine

Ob površnem pogledu na delo naših šol bi človek dejal, da se življenje v njih ni premaknilo in da že desetletja teče po istih kolvozih. Saj so na zunaj obravnave šolskega dela, uspehov in ne-

uspehov vseskozi stereotipne, sučejo se predvsem okoli vprašanj bolj ali manj uspešnega učenja dijakov, šolske discipline, možnosti staršev za kontrolo nad učenjem otrok, razgovorov o prezahvalnih učnih načrtih in podobno.

Kljub vsem tem problemom, ki dejansko še vedno obstajajo, se notranje življenje šol počasi spreminja in počasi, pod pezo dolgoletne tradicije, dobiva sodobnejšo vsebino in oblike dela ter prilaganja sedanji stvarnosti.

Tu bi omenil samo nekatere stvari, ki kažejo, da se skuša pouk prilagoditi načinu življenja, ki je značilen za sedanji čas: To so številne ekskurzije v tovarne in ustanove, ekskurzije v zgodovinsko pomembne kraje, uporaba episkopov, diaprojektorjev, radia in kinoparatarjev, poskusi obvladavanja sodobnega likovnega izraza, večje skrbi za pravilno telesno vzgojo, uvajanje tehničnega pouka in podobno.

Vse te novosti, ki počasi preobražajo našo šolo in ji dajejo drugačno notranje vzdušje, so sa-

mo del naporov, kako bi šola postala čimbolj življenjska, praktična in kako bi bolj ustrezala doseženemu razvoju na področju znanosti, tehnike, kulture itd.

Minili so tudi časi, ko so bili ljudje mnenja, da sta edina vzgojna činitelja šola in dom. Vemo, da so danes poleg njih morada močnejši činitelji film, gledališče, časopisi, telesno vzgojna, športna in tehnična društva. Le ob združevanju teh faktorjev lahko upamo, da bo učenec skladno rasel v naprednega in razgledanega državljanca. Zato tudi načela o šolski reformi priporočajo sodelovanje vseh teh činiteljev, ker daje šola samo en del izobrazbe in vzgoje, vse drugo pa otrok pridobiva izven šole, ko se včlenjuje v neke dejavnosti po svojem interesu.

S tem v zvezi pa dobiva sodelovanje šole s Svobodami, prosvetnimi in drugimi organizacijami poseben pomen in mesto.

Ko danes prevzema delovni človek celotni kulturni fond poprejšnjih družbenih redov in ko postaja aktiven, ustvarjalni graditelj tudi na kulturnem področju, potem ko je prevzel oblast v svoje roke, ni vseeno ali bo mladina samo pasiven uživalec kulturnih vrednot, ali bo tudi aktiven oblikovalec bodočega kulturnega dogajanja.

Zato je treba v večji meri uvajati mladino v aktivno kulturno delo že v ranih, to je osnovnošolskih letih. Napak bi bilo misliti, da se bo včlenila v to delo mladina dvajsetih let, še manj moremo pričakovati, da bi dosegla neke pomembnejše uspehe na tem področju, če bo ostala v zgodnjih letih zanemarjena in nezainteresirana.

Dokaz velikega zanimanja in tudi velike ustvarjalne sile so otroške predstave, ki jih organizirajo ponekod šole ali Svobode, pa naj bodo to gledališki, pevski, baletni ali drugačni nastopi.

Vendar je organiziranega sodelovanja med šolskimi, kulturnimi, športnimi in drugimi organizacijami še vedno premalo. Ponekod celo menijo, da bi sodelovanje mladine pri teh organizacijah škodovalo vzgoji in izobrazbi učencev.

Praksa na šolah, kjer je tako sodelovanje že urejeno, pa nam kaže, da so učenci, ki so dosegli bodisi v športu, bodisi na kulturnem, ali — kateremkoli drugem področju neke uspehe, da so ti učenci samozavestnejši, ponosnejši, da imajo mnogo bolj razvit občut odgovornosti do kolektiva in do šolskega učenja samega, kakor pa tisti, ki stojijo izven lastnih interesnih sfer in zaposlitev.

S takim sodelovanjem bi prosvetni delavci marsikje mogli podpreti mladino tudi izven šole, kar bi se jim obratno obrestovalo pri vzgojnih in učnih prizadevanjih v šolskih prostorih. Kako drugačni so tudi odnosi med vzgojiteljem, ki živi in dela z mladino tudi izven šole, kakor pa so med tistimi vzgojitelji in dijaki, ki se srečujejo samo v šoli. Pri prvih je odnos svoboden, sproščen, tovariški, spoštljiv, kar temelji na skupnih in skupnem premagovanju težav ter doživljanju uspehov, pri drugih pa je suhoparen, suh, šolski v slabem pomenu besede.

V vsakem primeru pa bi morala šolska vodstva skupno s šolskimi odbori doseči plodno povezavo z društvi in usmeriti učence na delo v družtvih po njihovih interesih. S tem bi odvajali mladino tudi od prevelikega vpliva filma ter drugih negativnih vplivov okolja.

Ko iščemo vzroke slabih učnih uspehov, jih vidimo tudi v tem, da je današnji otrok izpostavljen preštevili vtisom, ki jih v glavnem povzročata naravnost bolesto obiskovanje filmov. S pametno zaposlitvijo v šoli in na enem interesnem področju, pa bi se otrok umirjen posvetil ustvarjalnemu delu, kar bi ga vodilo k intenzivnemu razmišljanju o stvarnih problemih predmeta, katerega bi obdeloval.

Sodelovanje šole z društvi je torej najnujnost, ki jo zahteva sedanja družbena razvitost ter je sodoben način uživanja otroka v veliki človeški kolektiv, na najbolj naraven in zdrav način.

filmi, ki jih gledamo

ZGODBA O JOLSONU

Pravzaprav sem v zadregi, kako naj napišem oceno za ameriški barvni film Zgodba o Jolsonu, da ne bom naletel na prevelik odpor filmskega občinstva, zlasti mlajšega, ki je filma ne more prebraviti. Je film res tako pomembno delo, da je tolikanj razburkal duhove filmske publike?

Na filmski trak so posneli zgodbo o popularnem ameriškem pevcu Jolsonu, ki je kumoval zvočnemu filmu ob rojstvu in ki je jazz popevkam utrl pot v svet. Očividno je hotel režiser razvlečenost in ostale pomanjkljivosti scenarija prekriti z glasbo in pesmimi, kar pa se mu ni posebno posrečilo. Čezmerna nasičenost slabokrvne pripovedi z Jolsonovimi pevskimi nastopi, kjer se scenarist zagrizeno poslužuje tudi suhoparnih dialogov, daje filmu kvečjemu medel vtis o pevčevih neverjetnih energijah in strastni privrženosti publiki; to pa je eden izmed glavnih namenov filma. In kje je občičala popularna popevka »Sonny Boy«, ki je v času prvih zvočnih filmov navduševala ljudi širom po svetu? To pot smo bili pač za to pesem prikrajšani. — Filmski interpret Jolsona je Larry Parks, ki se mu je v intenzivno igro posrečilo upodobiti slavnega pevca in navdušiti publiko, medtem ko je partnerju manj posrečeno sekundarala Evelyn Keyes; ne toliko po svoji krivdi kot po

zaslugi pomanjkljivega scenarija. Kar je v filmu užitnega, je glasbeni del.

PODZEMLJE PARIZA

Je francoski film v črno-beli tehniki, ki ima vse lastnosti dobre kriminalke. Se več: zgodbe ne odlikuje zgolj dinamika in razburljivi prizori, temveč je psihološko poglobljena z vrsto ostro risanih markantnih likov. Lahko bi celo dejali, da je pripoved rahlo prepojena z nadihom, ki daje psihološkim zgodbam francoskega porekla sivo-vrstno barvitost. Če govorimo s svežini, ki jo prinaša zasnova zgodbe v to vrst filmov, tedaj gre zaslužno predvsem tenkočutni izbiri teme. Gre namreč za dobro organizirano tolopo izsiljevalcev, ki s presenečljivo rafiniranimi metodami izva- bljajo iz svojih žrtev denar. Dramaturško spretno napisana zgodba dobi spričo odlične igre glavnih igralcev še posebno impresivno podobo. V glavnih vlogah nastopajo Raymond Pellegrin, izsiljevalec, ki je odlični zlasti v prizorih, ko ga čista ljubezenska občutja privedejo do etičnega očiščenja, dalje ljubka Magali Noel, šarmantni Leo Genn, izprijenec največjega kova in Georges Chamard.

Film ne bo ugajal zgolj ljubiteljem kriminalnih zgodb, temveč tudi tistim, ki jim ne gre zgolj za natezanje živcev.

Spominska razstava del Georges Rouaulta

Ne bilo bi prav, če bi prezrli spominsko razstavo, ki jo je v spomin na slavnega francoskega sodobnega slikarja Georges Rouaulta, pred kratkim priredil Mestni muzej v Kranju.

Georges Rouault, eden najbolj originalnih sodobnih mojstrov, je 13. februarja letos umrl v Parizu. Umetnik je bil eden izmed mogočnejših legendarnih likov, s katerimi se ponaša naše stoletje in ki se je podobno kot Picasso, Cocteau in še nekateri drugi, poizkusil na najrazličnejših umetniških toriščih. Njegove kompozicije na steklu ne najdemo primere, njegova keramika je bogata in originalna, motivi,

Nekaj let na to je Rouault srečal Vollarda, slikarskega mecena, ki je poslej odkupoval celotno slikarjevo produkcijo, in sicer za ceno rednega mesečnega dohodka. Ta pogodba se nam zdi morda smešna in izkoriščevalska, če pomislimo, da velja danes sleherni Rouaultova slika 2 do 15 milijonov frankov. Vollardu v prid pa je treba omeniti, da je imel leta umetnike rad in da jih je podpiral. Vsekakor pa je bilo sodelovanje z Vollardom plodno. Rouault je začel ustvarjati slavno serijo jedkanjke Miserere, v kateri je upodobil napore človeka, ki si v potu svojega obraza služi vsakdanji kruh.

GEORGES ROUAULT: TRIJE KLOVNI — 1917 (olje)

ki jih je sestavil za preproge, so prava dekorativna redkost. Vse to je ustvaril ob svojem glavnem umetniškem udejstvovanju na področju slikarstva, bakroreza, litografije in jedkanjke. Prvi učitelj mu je bil Elie Delaunay, nato pa Gustave Maureau. Po njegovi smrti se je Rouault otrešal karakteristik šolskih let in se sprostil. Nastopila je perioda, ko ustvarja po svoje, je polna moči, nekakšnega skritega besa in maščevalnosti. — V tehnikah, ki ustrezajo motívom, upodablja prostitutke v nenavadnih pozah in z neverjetnimi izrazi, karikature sodnikov in cirkuških ljudi. V tem razdobju je bil ustanovljen tudi Salon d'Automne in Rouault je bil eden izmed ustanoviteljev. To je bilo hkrati tudi razdobje borbe, materialnih težav in nepriznanja.

Rouault ni bil človekoljub. Trpel je, ker ljudje niso bili podobni idealu, ki si ga je ustvaril o človeku. Zato je vseskozi strog cenzor, okrutno opazovalec človeške neumnosti in grdobne. Sam je bil sodnik svoje estetike, sam arbiter svoje umetnosti. To je bil njegov svet, kamor ni imel nihče vstopa.

Po letu 1930 se prične najbolj umirjeno obdobje njegovega velikega ustvarjanja. Slikar se vrača k verskim temam in evangelijem, k cvetju in nereálnim pokrajnam, ustrezajočim evangelijskim temam. Ta dela dajejo vtis bogastva, se bohotijo v svojevrstnih barvah in vzbujajo vizijo legend.

Rouault ni imel nikoli učencev. Z njim se je končala tudi njegova umetnost.

Zapisek o požrtvovalnih Svobodaših iz Boh. Bistrice

Kulturno delo Svobode »Tomaž Godec« v Bohinjski Bistrici je po občnem zboru, ki je bil lani decembra, postalo živahnejše. Novo izvoljeni predsednik in ostali odborniki so pokazali precej volje za delo v društvu. Predvsem bodo posvečali več pozornosti povečanju števila članstva in skrbi za vzgojo novih kadrov — vse v smislu sklepov kongresa Svobode in prosvetnih društev v Mariboru.

Po občnem zboru se je predvsem pokazala povečana dejavnost dramske sekcije. V režiji Franceta Grbca so naštudiralno veseligr »Kam iz zadreg«. Vse predstave — tri na domačem odru in eno gostovanje, so zabeležile lep obisk.

V režiji Lovra Strgarja pa so se mladi igralci lotili Shakespeareove drame »Romeo in Julija«. Da so požrtvovalni igralci in režiser vložili v delo ogromno truda, je moč razbrati iz zelo uspele uprizoritve. Premiera, ki je bila 23. marca, je doživela velik uspeh, s čemer je trud soliljujočih vsaj delno poplačan. Tudi tehnične priprave za uprizoritev so bile za dramsko sekcijo trd oreh. S pomočjo nekaterih upravnih organov in gospodarskih podjetij, pa so tudi te težave prebrdili, medtem ko je kulise in kostume posodilo Prešernovo gledališče v Kranju. Uspeh, ki ga je zabeležila ta uprizoritev, je tudi vzrok, da se je morala članstva močno dvig-

nila. Prebivalstvo v Bohinju pa je s svojim obiskom vseh predstav znova dokazalo, da zelo cenijo napore domače dramske sekcije.

Za mesec maj pripravljajo v režiji Jake Kiklja tretjo premiero »Globeke so korenine«. Vse kaže, da prizadevni igralci tudi to pot ne bodo razočarali in da s svojim delom ne bodo zmanjšali cene prejšnjih uprizoritev.

Tudi pevška sekcija je začela z resnejšim delom. Izvolili so nov odbor, čigar naloga je dvigniti pevski zbor do ugleda, kakršnega je užival pred leti. Zbor

se pod vodstvom Janeza Grma marljivo pripravlja na samostojni koncert, ki bo meseca maja. Tudi tamburaška in glasbena sekcija ne počivata. Obe sekciji sta že nastopili: prva na proslavi Dneva žena, druga pa pri veseloligri »Kam iz zadreg«.

Tudi ustanovitvi izobraževalnega centra, ki naj bi bil pod vodstvom obč. odbora SZDL, bodo posvetili v prihodnje več pozornosti. S poglobljenim delom in z uspehi bo dala tukajšnja Svoboda vzpodbudo tudi ostalim prosvetnim društvom v bohinjskem kotu.

F. G.

NOVICE S KNJIŽNE POLICE

Izmed novih revij nas zanima zlasti JEZIK IN SLOVSTVO, ki prinaša mnogo zanimivih in koristnih stvari o rabi našega jezika, o poučevanju jezika v šoli in o literarno-zgodovinskih vprašanjih. Bajčev razbor slovenskih rim ugotavlja, da v našem pesništvu velja gorenjska rima in da je Prešeren v njej nedosegljiv vzor. To je tudi povsem razumljivo, saj je Prešeren pisal živ jezik svojega narečja, seveda zelo plemeniten, hkrati pa je gorenjsčina

tudi osnova knjižnega jezika. — Tudi Vodnik, začetnik naše umetne vezane besede, je pisal dobre rime, celo čistejšje kakor marsikateri sodobni pesnik. Prof. Moder pretresa jezik naših učnih knjig za srednje šole in upravičeno poudarja, da pridobitev trdnega znanja materinščine v šoli ni odvisna samo od učbenikov za slovenščino in od prizadevanj slavistov, ampak tudi od knjig in predavateljev vseh ostalih predmetov. Kaj pomaga, če se

slavist trudi 4 ure na teden, ko pa ostali šolniki v 26 urah njegovega dela ne podpirajo. — Prof. Kolar nas vodi na literarni sprehod po Ljubljani. — Omemba, da je dijaški semenj, trgovanje s šolskimi knjigami ob koncu in na začetku šolskega leta, prenehal s prvo svetovno vojno, ne drži, zakaj dobro se še spominjam, da sem kot višješolac sredi 20 let prihajal iz Novega mesta kupovat knjige in da mi je sredi 30 let bratranec čisto pripovedoval, kako si vsako leto na dijaškem semnju zasluži za nove knjige in tudi za kak sladoled. — Poljanska gimnazija ni bila leta 1925 spremenjena v realko, ampak v realno gimnazijo. Realna je bila deloma samo še v Vegovi ulici.

U.

MLADA RAST

Ena Kompare

Mlada Darja je ob šopek

Naša mala punčka Darja se za čopek svoj boji, kadar pa jo mama čese, vedno toži, da boli. Vendar s čopkom se ponša, ker je dolg že dve pedi in ker sem in tja ji skače, kadar punčka se lovi.

Ali Siniša in Miran drugih misli sta oba in na Darjin čopek dolgi že ves čas oprezata. Ko odrasteta, bi rada za frizerja menda šla in na čopku spretnost svojo lahko preizkusita.

Darji čopek sta odstrigla in še spredaj nekaj las, da v tem sta prava mojstra, lahko vidite vsak čas. Zdaj brez čopka v vrtec hodi, fantov več se ne boji, ker so njeni laski kratki in za nje pač ni skrbi.

Prišla je pomlad. Sonce je pregnalo sneg s polj. Na drevju so se budili popki. Teda se je prebudila čebelnica iz svojega zimskega sna. Pomela si je oči s svojimi žametnimi tačkami, prebudila svojo tovarišico in skupno sta pokukali iz panja. Opazili sta, da sonce že kar dovolj močno greje, da je povsod svetlo. Zlezli sta iz panja in zleteli k jablani. »Ali imaš kaj za naju, ubogi čebelnici? Vso zimo sva stradali.« »Ne,« jima odgovori jablana. »Prezgodaj sta prilezli. Moji svetovi so še zaprti v popkih. Povprašajta pri česnji!«

Čebelnici sta odleteli k češnji in jo vprašali, če ima kaj za ubogi čebelnici. Dejali sta: »Vso zimo sva stradali.« »Priddita jutri, dragi prijateljci!« je odgovorila češnja. »Danes še ni razcveten droben popek. Ko se bomo razcvela, vaju bom rada povabila v goste.«

Čebelnici sta odleteli k tulipanu, pokukali v njegovo globoko čašo, toda tudi tam ni bilo ne prahu in ne medu. Utrujeni in lačni sta se vračali čebelnici domov, ko sta nenadoma opazili v grmu skromen vijoličast cvet. To je bila vijolica. Odprla je svoj cvet, poln dišečega in sladkega soka. Čebelnici sta se napili in zleteli veseli domov. F. A.

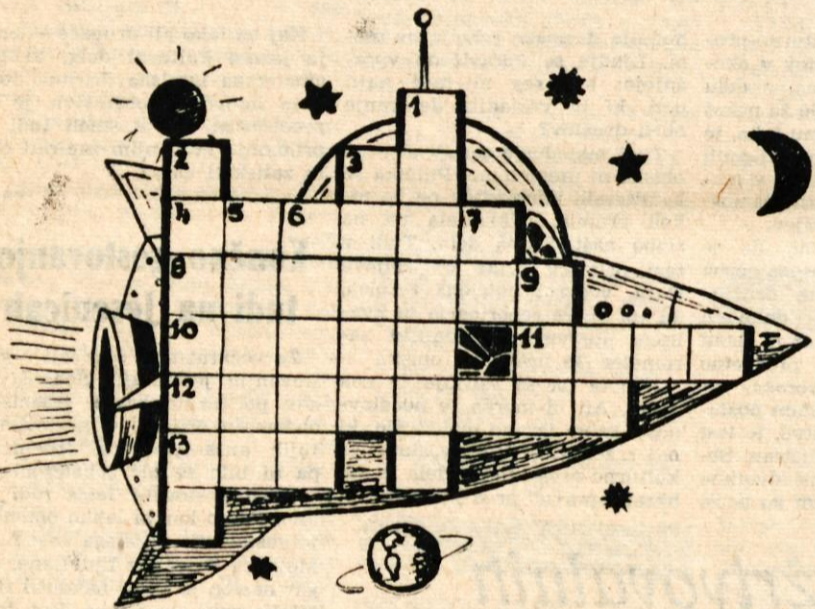
GRENAK SPOMIN

Petletna tragedija, ki se je končala maja meseca 1945, je bila polna strašnih krivic, polna gorja za naš in vse jugoslovanske narode. Okupator, ki je preplaval našo zemljo ni prizanesel nikomur, ni prizanesel niti najbolj oddaljenim hribovskim vasem.

Ko so odhajali so prebivalstvo vedno osušili za razne dobrote, kakor: kokoši, prašičke, zajce, ovce ali kaj drugega. Tako je potekal čas v strahu in trepetu vse do leta 1943. Pa se tega leta nekega majskega dne zopet prišli k stricu in mu pobrali skoraj vse razen nekaj živine in odpeljali tudi njega. Teta je ostala sama z dvema malima otroko-

Križanka: RAKETA

Vodoravno: 3. okrajšava za srednji; 4. pripadnik evropskega naroda; 8. razbojnik, tat, nepridiprav; 10. rimsko ime za eno naših mest; 11. kmet, ki orje; 12. blodnjak; 13. žensko ime.
 Navpično: 1. zvijača, ukana, umetni zemljin spremljevalec; 3. velike živali, ki žive v Aziji; 5. pastir, človek brez stalnega bivališča; 6. denarna kazen; 7. zadnja in prva črka abecede; 9. električno nabit delec.

Rešitev: P, s, sr, Anglez, tolovaž, Emona, orač, labrint, Ida, AT, zemljin spremljevalec; 3. velike živali, ki žive v Aziji; 5. pastir, človek brez stalnega bivališča; 6. denarna kazen; 7. zadnja in prva črka abecede; 9. električno nabit delec.

SKRIVALNICA

Kar boš dobil v slikanici, ako pobarvaš polja, označena z: . — rjavo, x — zeleno, 1 — rožnato, nikar ne posnemaj!

O, ta naša Polonca

Polonca je triletna deklica iz naše vasi. Takih deklic je na Gorenjskem še dosti, morda je kateri tudi Polonca ime, ampak tista Polonca, o kateri vam bom zdajle nekaj povedala, je samo ena in zgodba o njej je čisto resnična. Polonca ima zelo dobrega očka, dobro staro mamo in ata in zraven še skrbno tetko, ki je učiteljica. Kaj pa mama, boste vprašali. Vsak otrok ima vendar mamo. Da, tudi naša Polonca jo je imela, pa ji je, pomislite, pred nekaj meseci umrla, čisto mlada mamica. Huda zavrata bolezen jo je zgrabila prav pri srcu in noben zdravnik ji ni mogel pomagati. Polončina mamica je umrla in deklica je danes siročica. Ne taka siročica, kakor je bila siročica Jerica, saj Polončin ata ni pripeljal v hišo druge mame... mačehe, tisto ne. Le prave mamice ni več, da bi Polonci pripovedovala pravljice in se z njo igrala. Polonca ne more verjeti in razumeti, da mame ne bo več domov. Vsak dan gre k tetki učiteljici, kjer se igra s sestrično Marijo, ki hodi v četrti razred osnovne šole. Marija zna dosti pesmic. Polonca jo zvesto posluša in se jih je ob njej že mnogo naučila. Pa ne samo kratkih in lahkih, vse, kar zna Marija, zna tudi Polonca. Kadar pripoveduje pesnice, misli na svojo mamo in želi, da bi jih mogla pripovedovati njej. Poslušajte, kaj si je izmislila triletna Polonca? Vsak večer, ko gre domov spat, se s tetko ustavi za droben hipce na pokopališču, kjer počiva Polončina mama. Deklica položi na grob nekaj rožic, tetka prižge svečo in si

neopazno obriše oči. Saj je še meni in prav gotovo tudi vam, ki berete tole zgodbo, nekam hudo. Polonca sama ne joka, ker prav zares še ne more razumeti, da se mama ne bo več vrnila in da je umrla. Samo počiva in dolgo spi, ker je bila tako zelo bolna. Vendar še vse sliši in ve. In Polonca stopi na grobni kamen. Manjša je kakor velika krizantema v lončeni vazi. Nič se ne ve, da je na pokopališču, pozabi celo na tetko, ki je spet prižgala svečo. Polonca stoji na kamnu in poje, drobeno, tihčeno: Na planinah sončece sijé. Mamica, poslušaj!... Hladna jesen že prihaja... in še ono o Nabrežih in o materi mrtvega partizana, vse to in še ono Mamica moja je strašno bogata... Preko polj je zavelo mrzlo od Dobrče in Stola. Teta je stisnila Polonco v naročje in jo topla poljubila. Kakor mama hoče biti sirotnemu otroku. Mamina podoba ga ne sme v Polončinem srčku nikoli obledeti. Naj bi ji še dolgo pela in pripovedovala pesnice. Polonca, sestra naša, tudi mi te imamo radi!

ma. Skoraj leto dni po tem ni bilo Nemcev v bližino. A ko so zvedeli, da imajo pri hiši zopet rejenega prašiča, so ga prišli iskati. Toda to pot so prišli prepozno. Teta, ki je nekaj slutila, je dala živinčarje partizanom. Nemci pa so z grožnjami odšli praznih rok. Čez teden dni so se vrnili. S seboj so pripeljali zvezanega strica. Vzeli so še teto in otroke in jih peljali kakih pet minut daleč od njihovega doma. Tam so jih postavili zvezane pred cerkveni zid. Od tam so gledali kako gori njihova draga domačija in čakali na strel, ki jim bo končal življenje. To bi se tudi zgodilo, da se niso v tistem hipu oglasile partizanske puške izza smrek bližnjega gozda. Nemci in njihovi pomočniki Belčki so jo na mah popihali v dolino. Stric in njegova družina je bila rešena, rešili so jih partizani. Njihov dom je bil sicer opustošen in požgan, a ostali so živi.

Nekaj mesecev so sorodniki prebili pri nas, po končani vojni pa so se vrnili na svoj dom. Kmalu so obnovili v pomočjo vaščanov domačijo, saj jim je vsak rad pomagal. Za nami je vse, vendar mi bo vedno ostal v spominu oni grenki trenutek, ko so pripeljali k nam nezavestno teto, ki so se ji poznale na rokah vrtnice in rane od fašističnih vezi.

Teta Darina

Dagarin Tončka, III. raz. VSTŠ

Kako se naučim igrati šah?

VIII
 3. Borba za središče
 Kaj je središče, že vemo, in da je eden najvažnejših ciljev v otvoritvi osvojitve središča, smo že tudi rekli. V tem poglavju se bomo pogovorili o tem, kako naj poteka borba za središče — odskočno desko za nadaljnji potek igre. Izkušnje so pokazale, da je v otvoritvi najboljša prva poteza s kraljevim ali daminim kmetom in to za dve polji. S tem ne dosežete le tega, da je kmet v središču, temveč tudi to, da dami in lovцу odprete pot. Za tem začnite osvajati središče z lahкими figurami in če je potrebno, si pomagajte še s c ali f kmetom. Oglejmo si, kako naj poteka borba za središče v Evansovem gambitu: 1. e2-e4, e2-e5, 2. Sg1-f3, Sb8-c6, Lf1-c4, Lb8-c5 — kot vidite, beli in črni imata isti cilj: osvojiti središče ali ga vsaj kontrolirati z lahкими figurami in jih tako tudi čimhrejše razvijati. 4. b2-b4! Žrtvovanje kmeta za razvojno prednost-gambit smo to imenovali. 4... Lc5-b4, 5. c2-c3, Lb4-c5, 6. d2-d4. Zdaj je še jasneje zakaj je beli v četrti potezi žrtvoval kmeta. S 5. in 6. potezo je prisilil črnega, da je moral še dvakrat igrati z lovcom in s tem izgubljal tempe, beli pa je zagospodaril v središču.

4. Osvajanje prostora
 Razvijanje figur naj bo takšno, da bodo te zavzele čimvečji prostor na šahovnici; to je, da bodo imele s polja, na katerega ste jih postavili, čimveč možnih potez. Pri tem velja pravilo: čimveč prostora smo osvojili, toliko več možnosti je za nadaljnji uspešni razvoj igre, za napad. Zato tudi ne menjajte figur, če imate premoč v prostoru. Najvažnejše vlogo pri osvajanju prostora pa imajo kmetje. Zapomnite si, da je osnova vsake pozicije, razporeditev kmetov na šahovnici. Često z sprotinka in če ste to dosegli, je običnimi dobesedno lahko blokiramo načaj pot do zmage dokaj lahka. Mojastr Ozren Nedeljčević navaja v svoji knjigi »Učbenik šaha« naslednji primer, ki zelo lepo pokaže, kako se da takšno premoč izkoristiti. Pozicija na

šahovnici je naslednja — Beli: Kh1, De2, Tb2 in b5, Le3 in f3, kmetje a4, c3, c4, d5, e6, f4 in g2; Črni: Kc7, Dc8, Tb8 in h8, Sa8 in f6, kmetje a5, b6, c5, d6, e7, f5 in g6.
 Zelo efektno je beli zaključil to partitjo! 1. Le3xc5!, d6xc5 (če bi odgovoril z Dc8-a6, bi sledilo 2. Lc5-d4, Th8-f8, 3. c4-c5 in bi bil popolnoma izgubljen), 2. Tb5xc5!, b6xc5, 3. De5-f5, Kc7-d8, 4. Tb2xb8. Beli je osvojil kraljico in si s tem zagotovil lahko zmago.
 Na naslednjih primerih miniaturnih partij (to so tiste šahovske igre, v katerih je eden od nasprotnikov dosegel zmago prej kot v dvajsetih potezah), se boste lahko marsikaj naučili, o čemer smo govorili doslej.
 Legalov mat: 1. e2-e4, e7-e5, 2. Lf1-c4, d7-d6, 3. Sg1-f3, h7-h6, 4. Sb1-c3, Lc8-g4, 5. Sf3xe5!, Lg4xd1, 6. Lc4xf7+, Ke8-e7, Sc3-d5 mat. Beli: Kmoch — Črni: neki amater (v Amsterdamu 1934): 1. e2-e4, e7-e5, 2. Sg1-f3, Sb8-c6, 3. Lf1-b5 (Španska otvoritev), Sg8-e7, 4. 0-0, g7-g6, 5. d2-d4, Lf8-g7, d4xe5, Sc6xe5, 7. Sf3xe5, Lg7xe5, 8. Lc1-h6!, Le5xb2, 9. Sb1-d2, c7-c6, 10. Ta1-b1, Lb2-d4, 11. Sd2-c4!, Ld4-c5, 12. Dd1-d4!, Lc5xd4, 13. Sc4-d6 mat.
 FaBo

Mladina jeseniške občine se pripravljajo na svoj festival

Spoznajajmo svet in domovino

Pred 13-letnico osvoboditve begunjskih zapornikov

Pridite 14. maja v Begunje

Nova oddaja Radia - Ljubljana

Mladinski festival v jeseniški občini je že tradicionalna prireditev gorenjske mladine...

Prva oddaja bo 3. maja v Ljubljani - Mladina lahko tekmuje v skupinah ali pa posamično - Tekmovanje bo vsakih 14 dni

Za javno mladinsko oddajo, ki je bila pred dobrim mesecem dni v Ljubljani in je bila namenjena mladim volivcem...

Ta razgibanost mladine je nepopustljiva, da začne s podobnimi mladinskimi oddajami pod naslovom »Spoznajajmo svet in domovino«.

Rejništvo - primerna zaščita ogroženih otrok

V jeseniški občini je 14 otrok pri rejnikih

V jeseniški občini je že 14 otrok pri rejnikih, nekaj otrok pa še čaka na družine...

Rejnik, ki so že sprejeli otroke iz Dečjih jasli na Jesenicah, so skrbni in nesebični ljudje...

So primeri nezakonitih mater, ki sicer ljubijo svoje otroke, pa zaradi službe ali težkih gmotnih razmer...

Prednost rejništva priznavajo mnoge države in jo potrjujejo tudi naše večletne izkušnje...

VII. mladinski festival mladine jeseniške občine bo ponovna manifestacija zdravih moči in velike zavesti našega mladega rodu na Gorenjskem.

Hotel in trgovina na Posavcu

Prebivalci Posavca in Otoč so mnogo razpravljali na raznih zbornih volivcev o preskrbi potrošnikov z živili...

V Domžalah urejajo kanalizacijo

Po dolgem času obljubovanja se bo izlival v Bistrico. Tu bodo imeli cementne cevi 1 m premera.

Središče Domžal

Jarke in bo s tem povzročila mnogo dela pri ponovnem čiščenju. Tudi bager sedaj nekaj pravlja. Ceprav so Domžale takorekoč »razrite« in je promet zelo otežkočen...

Ob ukinitvi klimatskega okrevališča na Posavcu lansko leto so nastala razna vprašanja, čemu naj bi prostori okrevališča zdaj služili? Sklenili so, da jih bodo preuredili v hotel s tujskimi sobami.

POJASNILNO

V številki 26. Glasu Gorenjske z dne 4. 4. 1958 je France Bitenc objavil članek, v katerem navaja, da je občni zbor TD Dovje-Mojstrana določil turistično takso 30 dinarjev.

Turistično društvo Dovje-Mojstrana daje v zvezi s tem naslednje pojasnilo: Občni zbor društva je zadevo samo obravnaval, ni pa sprejel nobenega sklepa o višini takse.

Turistično društvo Dovje-Mojstrana

Sodobna jugoslovanska književnost, naša partizanska pesem, Pesem v ritmu, iz povojnega repertoarja ljubljanske opere, Sport itd.

Pred tekmovalcem mora skupina opraviti avdicijo v Radio Ljubljana. Tekmovanje sestoji iz treh delov, ki se med seboj razlikujejo po težavnostnih stopnjah vprašanj.

Preizkušanje znanja pred mikrofonom je namenjeno predvsem mladim ljudem, ki jim delo ali študij posameznih področij ni osnovno delo ali morda že poklic.

Posameznik, ki želi tekmovati, se lahko prijavi tudi za druga področja, ki jih ne vsebuje razpis Radia Ljubljana. Osnovna določila, ki veljajo za tekmovalce skupin, veljajo tudi za posameznike.

Prav gotovo bo tudi med gorenjsko mladino precej zanimanja za to oddajo, ki bo vzpodbujala mladino, da si poglabi in utrdi svoje znanje.

Krajevni odbor ZB NOV v Begunjah in ostale množične organizacije imajo v zadnjem času polne roke dela s pripravami za svoj krajevni praznik, 4. maj. Na ta dan leta 1945 so padli okoli vseh trpečih, vrata zaporov so se odprla, okoli 630 ljudi je bilo svobodnih in rešenih gotove smrti.

v zaporih. Teško je popisati radost vseh, ki so bili osvobojeni in rešeni vsega trpljenja ter mučenja, ki so ga prestali mesece in leta. Skozi te zapore v Begunjah je šlo med okupacijo nekaj nad 12.000 naših ljudi, predvsem aktivistov in borcev, katere je nato okupator pošiljal v razna koncentracijska taborišča.

Dobro uspel seminar o higiensko tehnični zaščiti

Okrajni zavod za socialno varovanje v Kranju je s sodelovanjem Zavoda za proučevanje dela in varnosti iz Ljubljane priredil dvodnevni seminar za vodilne kadre v podjetjih. Seminar, ki mu je prisostvovalo le 20 slušateljev, je po njihovem mnenju - med njimi so bili večina mojstri, obratovodje in drugi iz vodilnih kadrov - kar dobro uspel. Tečaj na Bledu je trajal 16 dni, udeleževalo pa se ga je kakih 140 ljudi.

res dobili jasno sliko, kako važno je, da so stroji in ljudje zaščiteni! Tudi to naziranje je prišlo do izraza, da je še mnogo podjetij, ki se še ne zanimajo dovolj za primerno zaščitenje svojih delavcev in ki jim je proizvodnja več kot varnost ljudi. Potrebno bi bilo, da bi bili tečajji prav povsod v podjetjih, da bi se jih udeležilo lahko čim več ljudi.

Gorenjske bodice

pa je za tujca. Tablica, ki označuje avtobusno postajališče, je namreč zasajena v prastar, ves gnil, komaj meter visok kol, ki štrli iz zemlje kot škrbina. Kaj res ni najti na vsem Dovjem višjega kola, kamor bi nataknil znak za avtobusno postajo?

samo zato, ker so telefon uporabljali tudi za privatne pogovore. Menda bi lahko to vprašanje privatnih razgovorov rešili tudi na ta način, da bi za privatne razgovore pobirali pristojbino. Marsikomu tudi ne bo jasno, kaj pomeni zaplombirati telefon na polovico.

Jarke za kanalizacijo so začeli kopati na dveh mestih naenkrat: v središču mesta z odcepki in v Mlinščico. Za Mlinščico bo tekkel že glavni odtočni kanal, ki

Rotterdam - prerajeno mesto

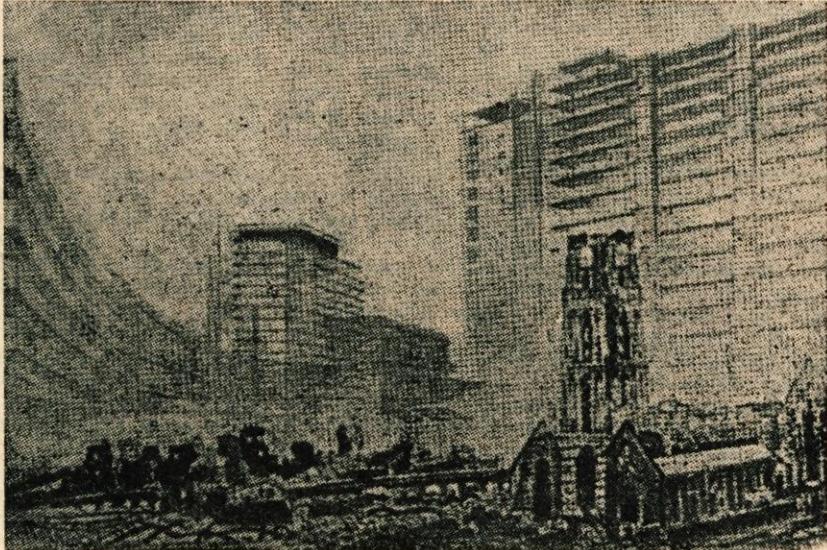
Newyocška podzemlje

Pred dnevi je visok nizozemski funkcionar pred parlamentom izjavil, češ, v Evropi bi radi čim manj slišali o takoimenovani »čisti bombi«, kajti mi dobro vemo, da vojna ni nobena drugačna kot umazana.

Rotterdam — ponos Nizozemcev — je bil pred vojno pristaniško velebrstvo, podobno drugim mestom ob obalah morja. Potem pa je prišlo leto 1940 in z njim 14. maj. Nemško letalstvo je neusmiljeno in zahrbitno udarilo na mesto. Od takrat je z besedo Rotterdam povezan pojem vojne katastrofe, kakršno si je težko predstavljati...

Ljudje so ravnokar pojužinali, ko so nad njihovimi glavami zlovesče zabrnili avioni. Tako nizko so leteli, da so lahko meščani razločno videli kljuke ste križe na krilih. Toda v Rotterdamu

ni bilo niti lovcev, niti protivionske artilerije. Bombniki so letali nad mestom v peklenskem redu sem in tja, so obnovili na osnovi starih posnetkov, vse drugo pa je novo, lepše, bolj zdravo in večje.

Ob katastrofi je ostalo samo golo zidovje gotske katedrale sredi ruševin in velik mlin na veter. Danes je katedrala obnovljena. Rotterdam pa je popolnoma nov, a kaj, ko se spet zbirajo črni oblaki... —

kot težki traktorji pri oranju. Stirideset minut pozneje so letala odletela, toda Rotterdam je kot mesto prenehal obstajati.

Narodi, ki takih katastrof niso nikoli doživeli, bi obupali. Toda Nizozemci, ki jim je morje že tolikokrat preplavilo plodno zemljo, so bili močno prizadeti, toda ne uničeni. Takoj po nesreči, pa vse do dni, ko so Nemci postavili izdajalca za župana in odvekli moške na delo v Nemčijo, so meščani čistili ruševine.

Leta 1944 so Nemci pognali v zrak še pristanišče. Toda Nizozemci v pregnanstvu so začeli že tedaj zbirati material, izdelovati načrte in pripravljati vse za obnovo. Doma odstranjene ruševine, splaniran prostor, v Angliji pa toliko da niso bile že ladje pripravljene z materialom za odhod.

Leto 1945 je prineslo svobodo. Domala točno ob obletnici katastrofe so v Rotterdamu začeli. Najprej pristanišče, potem vse ostalo. Danes je Rotterdam najmodernejšo mesto na svetu. Glavne ceste so široke tudi po devetdeset metrov. V središču mesta ni prometa. Trgovske četrti so popolnoma nove. Mesto ima največja skladišča v Evropi na površini 120.000 kvadratnih metrov. Letališče za helikopterje je sredi mesta. Praktično je središče Rotterdamu presneto malo podobno predvojnemu. Le porušeno gotsko katedralo

Zdaj pa spet. Blizu, morda zelo zelo blizu, so skladišča druge sorte. Morda je nedaleč proč spet polno takih novotarij, ki lahko nov, močnejši Rotterdam spet v sekundah spremeni v nič. Nemčija postaja atomska velesila. Amerikanci govorijo o čisti bombi. Nizozemci pa imajo slabe izkušnje z Nemci. Kdo jih pa v Evropi nima?

Zdravljenje z zrakom

Zdravniki so dolga stoletja uporabljali napačno metodo pri zdravljenju poškodb in ran po operaciji — tako je dejal prof. Jan G. Mac Donald na kongresu Zdrženja ameriških kirurgov v Dallasu. Doslej so kirurgi po običajni oskrbi prevezali rano s trdno obvezo, da bi jo na ta način obvarovali pred zunanji vplivi in okuženjem.

Profesor MacDonald pa je zadnji dve leti in pol zdrvil svoje bolnike na čisto drugačen način: svežih ran ni prevezal, temveč jih je izpostavil zraku. Istočasno je s posebno pripravo in katetrom izločeval iz globine rane vso tekočino, ki se nabira v rani po poškodbah oziroma operaciji.

Pri 74 bolnikih je prof. MacDonald skoraj stoo odstotno dosegel, da so se rane zaprle kot navadno. Komplikacije v rani in gnojenja so se po novem načinu zdravljenja rane zelo redko pojavljale.

Pod ulicami tega milijonskega mesta leži zamotan sistem kablov, cevi, podzemskih hodnikov in predorov, nekak »živčni« in »krvni« sistem velebrstva. V raznih globinah je pod New Yorkom že položenih okrog 20 milijonov kilometrov telefonskih kablov, 70 milijonov cevi, nad 3000 kilometrov televizijskih vodov, alarmnih kablov za policijo in gasilce, kablov za prometne oznake itd. Poleg vsega tega vozlišča kablov je tu še 1200 km hodnikov podzemelske železnice, železniških predorov in predorov avtostrad. Vse te kable in predore pa prepletajo kanalizacijske cevi, nad 1000 km plinskih cevi, 120 km vodov za paro itd. Predor v globini 200 m dovaja v mesto vodo iz daljave 200 km.

New York je začel prodirati v globino zemlje leta 1799, ko so položili prve lesene vodovodne cevi. Leta 1870 so začeli graditi podzemelske predore za promet. Prve telefonske kable so položili leta 1878, dve leti kasneje pa električne kable. Skoraj neverjetno je, vendar resnično, da popolnega načrta teh podzemskih instalacij danes sploh nimajo. Mnogostevilne električne, telefonske in druge družbe hranijo načrte svojih napeljav, toda mnogi posamezni načrti so že izgubljeni. Družbe, ki postavljajo danes nove instalacije, morajo uporabljati načrte iz kolonialnih časov, na katerih so označeni potoki, močvirja, izviri, kar vse leži danes pod mestom. Pri gradnji podzemelske železnice so naleteli na jamo z vodo. Ko so začeli vodo črpati, se je začela cerkev Trinity, ki stoji v bližini, pogrezati v zemljo.

Ker nimajo splošnega načrta podzemskih instalacij, morajo pred vsakim novim delom izvršiti poskusna vrtenja, da bi se seznanili s sistemom kanalov in cevi, ki mnogokrat niso ni-

Ta zdravnik je ugotovil, da je pod običajnimi podvezami temperatura za nekaj stopenj večja kot pri »zdravljenju z zrakom.« Razen tega preprečuje obveza prost dotok kisika, kar tudi olajša tvorbo klic.

Pomislike nekaterih zdravnikov, da bi pogled na odprto rano na lastnem telesu na bolnika psihološko neugodno vplival, je ameriški kirurg ovrget s prakso. Izjavil je, da so bolniki z rastročim zanimanjem spremljali naglo celjenje svoje rane. Razen tega so z nekakšno avtosugestijo mnogo pripomogli k hitrejšemu zdravljenju.

Tudi na drugih klinikah v Ameriki so preizkusili to novo metodo, ki ji pravijo »Exposure-Suction«. V skupaj štiri sto primerih, pri katerih so se poslužili novega načina zdravljenja rane, so skoraj vedno ugotovili, da se je čas zdravljenja skrajšal na tretjino ali polovico.

kjer označeni. Največji problem je bil vedno gradnja predorov za podzemeljsko železnico. Na nekaterih mestih leži en predor pod drugim. Danes ima newyorška podzemeljska železnica v prometu dnevno 8700 vlakov, ki prepeljejo vsak dan približno 4 milijone ljudi, pa vendar se že od leta 1928 dalje ni smrtno ponesrečil noben potnik. Okrog 30.000 delavcev skrbi, da so vse te podzemeljske instalacije v redu. Najbolj nevarno je popravljanje električnih vodov podzemeljske železnice, ker je promet vsakih 30 sekund, to se pravi, da pridvi mimo vlak vsakih 30 sekund, popravilo pa mora delavec opraviti med enim in drugim vlakom!

Zanimivosti

NAOČNIKI ZA SLUH

Neka moskovska tovarna je začela izdelovati aparate za izboljšanje sluha, ki jih imenujejo tudi »naočnike, ki slišijo«. Ti naočniki delujejo na transistorje, jakost zvoka pa uravnava poseben regulator.

LETALSKA KOLESA IZ NYLONA

Neko podjetje iz Londona se je odločilo za izdelovanje letalskih koles iz nylona. V istem podjetju nameravajo v kratkem izdelati tudi prve nylonse avtomobilske plače. Proizvajalci zatrjujejo, da se nylonski plašči ogreva počasneje kot gumijasti in da so tudi bolj odporni pred udarci.

OBLEKA PROTI BOLEČINAM

Skupina pariških zdravnikov, ki že dolgo proučuje sredstva za blažitev bolečin, je odkrila nekaj zelo zanimivega. Zatrjujejo, da neka posebna obleka učinkovito ščiti človeka pred bolečinami. Izdelana je iz sintetičnega blaga, ki vsebuje statično elektriko.

SINTETIČNA ČOKOLADA

Neko ameriško podjetje je začelo izdelovati čokolado, ki je ba- je primerna za ljudi, ki ne prenesejo kakaa. Zastopnik tega podjetja zatrjuje, da je mogoče na neki način izdelovati tudi sintetično kavo in sadni sirup.

NOV ELEKTRONSKI STROJ

Po poročilih moskovskega radia so ukrajinski znanstveniki konstruirali elektronske možgane, ki rešujejo linearne enačbe do 400 neznanek. To elektronsko napravo bodo baje uporabili za reševanje problemov iz čiste matematike in fizike.

POTNIKI NA LUNO?

V neki ameriški vojaški bazi so nedavno priredili »polet na luno«. Nekaj pilotov so stlačili v takele kabine, ki popolnoma odgovarjajo pogojem v brezračnem prostoru. Ti piloti so ves čas živeli v pomanjkanju težnosti, lebdeli

so v zraku, zraven pa so morali opravljati vse mogoče operacije z aparaturo, da bi lahko kontrola zunaj ugotavljala, če so ljudje v kabinah vedno toliko pri zavesti in razumu, da morejo upravljati z zapletenim mehanizmom bodočih raket.

Poizkusni »lunjani« so bili v teh kabinah pet dni. To je po mnenju strokovnjakov toliko, kolikor je potrebno za pot na mesec.

FRANK OWEN:|

4 EDDIE CHAPMAN PRIPOVEDUJE

Medtem je prišla zima in po cestah je ležal umazan, razmočen sneg. Mrak je naglo legal na zemljo. Prižgal sem svetilko in vozil proti Londonu, dokler nisem omagal. Našel sem senik, pojedel kruh, se zavlekel v toplo seno in zaspal.

Prebudil sem se v poznem jutru; na drugem koncu senika je nekdo spal. Bil je v Doncaster namenjen rudar, išoč delo v tamošnjem rudniku. Rekel sem mu, da drži moja pot v London in tako sva se dogovorila, da bova družno nadaljevala pot. Spet je snežilo in pritisnil je hud mraz; roke so mi posinele in bil sem lačen. Tisto noč sva spala v nekem prenočišču; v posteljah je kar mrgolele stenice. Tam mi je sopotnik ukradel rokavice. Naslednje jutro sem jih pogrešil, vendar tega nisem nikomur omenil. Med potjo v Doncaster sva beračila. Ugotovil sem, da gre do preprosti ljudje radi na roko potepuhom, ki prosijo za živžev. V nobeni hiši nama niso pokazali vrat.

Moj sopotnik je imel v Doncastru sorodnike in pri njih sva prespala naslednjo noč. Dali so nama toplo večerjo in lahko sva se okopala. V kopalnici sem videl, kdo mi je ukradel rokavice. Moj sopotnik se je že okopal in odšel v spalnico, da bi se tam oblekel. Suknjič je pustil na vratih kopalnice in tako sem opazil, da iz žepa gledajo rokavice. Brez besede sem jih vzel in jih vtaknil v svoj žep. Naučil sem se že, da o nekaterih rečeh ni treba govoriti.

Naslednje jutro si je nameraval moj tovariš poiskati delo v rudniku in sklenil sem iti z njim. Ker nisem imel

denarja, sem mislil, da mi nekajtedensko delo na moji poti v London ne bo škodilo. Ob vhodu v rov me je nadzornik vprašal, ali sem že kdaj delal v jami. Odvrnil sem, da ne. Dela nisem dobil, moj sopotnik pa.

Zima je bila strahotna in dolgotrajne vožnje do Londona sem se tako zbal, da mi je povsem upadel pogum. Sramoval sem se povratka domov, toda moja volja je bila strta. Ali ste že kdaj pobegnili od doma?

Vrnitev je bila podobna mōri. Neprespan, brez denarja, brez hrane — bil sem prepotrt, da bi mogel beračiti — sem se poražen vlekel po Great North Roadu. Enkrat sem padel s kolesa, tako zbit sem bil. Pritihotal sem se do samotne hiše. Prijazna ženska me je vsega osramočenega sprejela na hišnem pragu, mi dala jesti in povrh še en šilling: »Za cesto, sinko.«

Naposled sem prišel domov. Nekega meglenelega jutra ob treh; kako dolgo sem bil na poti, se ne spominjam. Potrkal sem na vrata, najprej plašno, nato pa močneje. Okno se je odprlo, zaslišal sem materino kašljanje, potem pa njen glas: »Kdo je?« Oglasil sem se, pohitela je po stopnicah, odprla vrata, me objela in zaplakala, kakor da ji bo vsak hip počilo srce. Spet sem se vrnil na delo in nekaj mesecev je bilo vse v redu. Drugi vajenci so poznali mojo zgodbo in me zavljo pobege zbadali. Moral sem se tepsti z njimi.

Toda vsi poskusi, da bi se pomiril, so bili zaman. Spet me je dobila v oblast sla po potepanju in vnovič sem sklenil oditi v London. Kmalu po sedemnajstem rojstnem dnevu sem stopil na krajevni vojni naborni urad in se vpisal v Coldstreamsko gardo.

Meril sem šest čevljev, bil sem mršav in dokaj krepak in spričo vsega tega je bilo lahko zlagati se, da sem starejši kot sem bil. Starši so zvedeli o vsem tem šele, ko je prišel poziv, da se moram javiti v Catehamu. Doma

so bili presenečeni, toda oče mi je pametno rekel: »Kakor si boš postlal, tako boš ležal. Ne bo te žulilo, če tega ne boš hotel.«

Dali so mi vozni listek do Londona, stal je trideset šilingov, kar je pomenilo dvotedensko plačo (odtlej sem dobival kraljeve šilinge) in odpotoval sem.

V Catehamu me je pri vhodu čakal stražar. Stal je v pozoru tako strumno, kakor da je požrl kol. Vprašal sem ga, kje je stražarnica; ne da bi premaknil galvo in ne da bi me pogledal, mi je odgovoril: »Naravnost naprej, prva vrata levo.« Krenil sem tja in se znašel pred mršavim kaplarjem grenadirske garde.

»Kaj želiš?« je vzkliknil. Povedal sem mu. Zahteval je dokumente, jih pregledal, nato pa zakričal:

»Stražar!«

Od nekod je v hipu prišel stražar. S peto je tako silovito udaril ob peto, da sem se preplašeno ozrl, ali so pisarniška tla še cela.

»Odvedi tega človeka do prijavne pisarne,« je zarjovel kaplar, kakor da bi bil stal stražar dve sto metrov daleč od njega. »Razumem, kaplar« je prav tako glasno odvrnil stražar.

Nikoli ne bom pozabil tiste dirke od gardne sobe do prijavne pisarne, zakaj čeprav je stražar hodil korakoma, sem moral teči za njim, da sem ga dohajal. Hodil je čudno — s togo brado, privzdignjeno glavo, nazaj pomaknjenimi rameni, roke je dvigal do ramen, noge pa imel tako toge, kakor da bi hodil ob berglah. Še nikoli poprej nisem videl take nenavadne hoje. Kmalu sem zvedel, da je to v Catehamu nekaj povsem naravnega. A še zmeraj se mi zdi, da je to prekleto neumno.